

Pedagogisch Beleidsplan
Kinderopvang Stap voor Stap
Kinderdagverblijf
Buitenschoolse Opvang

Kinderopvang Stap voor Stap
Schoolstraat 14
5476 KK Vorstenbosch
06-13055201

www.kinderopvangstapvoorstap.nl
contact@kinderopvangstapvoorstap.nl

Voorwoord

Het *Pedagogisch Beleidsplan* wordt gehanteerd als basisplan voor kinderopvang Stap voor Stap en dient als leidraad voor de kinderdagopvang, de peuteropvang en voor de buitenschoolse opvang. Het plan is in eerste instantie bedoeld om personeelsleden, stagiaires, stagecoördinatoren, ouders/verzorgers en andere belangstellenden te informeren over de gang van zaken bij Kinderopvang Stap voor Stap.

Met dit pedagogisch beleid hopen wij inzicht te geven in de werkwijze en het opvoedingsklimaat binnen Kinderopvang Stap voor Stap. Een werkwijze die moet leiden tot een plek waar kinderen het fijn vinden om te verblijven en waaraan ouders het kind met een gerust hart kunnen toevertrouwen.

Naast dit *Pedagogisch Beleidsplan* is er per opvangvorm een *Pedagogisch Werkplan*. Hierin staat de praktische uitvoering van de opvang beschreven. Diverse aspecten aangaande gezondheid, veiligheid en beleid worden nog nader omschreven in de overige protocollen en beleidsplannen. Alle documenten zijn inzichtelijk en op te vragen bij onze Pedagogisch Medewerkers (PM'ers).

Kinderopvang Stap voor Stap streeft naar het bieden van kwalitatief goede opvang. Het vastleggen van de gang van zaken middels een pedagogisch beleidsplan, beschouwen wij als onderdeel van het leveren van kwaliteit. Zo weet iedereen waar hij aan toe is en wat men wel en niet kan verwachten. Daarnaast wordt de kwaliteit gewaarborgd door de hoge eisen die aan de vestiging worden gesteld door de gemeente. Deze eisen zijn vastgelegd in de Wet Kinderopvang en IKK. De naleving van de Wet Kinderopvang en IKK wordt jaarlijks gecontroleerd door de GGD in opdracht van de gemeente Bernheze. De Inspecteur Kinderopvang controleert of de kwaliteit van de opvang voldoet aan de wet- en regelgeving. Zo gelden er onder andere strikte eisen op het gebied van veiligheid en gezondheid, de accommodatie en de inrichting. Ook zijn er onder meer vaste regels wat betreft de groepsgrootte, de beroepskracht-kind-ratio en het pedagogisch beleid. Daarnaast is in de regelgeving vastgelegd hoe er gehandeld moet worden bij klachten.

Mochten er na het lezen van dit *Pedagogisch Beleidsplan* nog vragen of opmerkingen zijn, dan vernemen wij dit graag. Dit kan ook in samenspraak met de oudercommissie, waarover in Hoofdstuk 7 meer uitleg gegeven wordt.

Gabry van Brakel

Kinderopvang Stap voor Stap

Inhoudsopgave

Voorwoord

Hoofdstuk 1. Visie

- 1.1 Identiteit
- 1.2 Algemene doelstelling
- 1.3 Visie op de ontwikkeling van het kind
- 1.4 Visie op de pedagogisch medewerker
- 1.5 Groepsindeling

Hoofdstuk 2. Pedagogische doelen van 0 - 4 jaar

- 2.1 Begeleiden in een klimaat van (sociale en emotionele) veiligheid
- 2.2 Helpen zichzelf te leren kennen, zelfstandig te worden en een positief zelfbeeld te krijgen (persoonlijke competentie)
- 2.3 Ruimte bieden om sociale ervaringen op te doen, waardoor sociale vaardigheden verworven worden (sociale competentie)
- 2.4 Normen en waarden bijbrengen

Hoofdstuk 3. Pedagogische doelen van 4 - 13 jaar _____

- 3.1 Begeleiden in een klimaat van (sociale en emotionele) veiligheid
- 3.2 Helpen zichzelf te leren kennen, zelfstandig te worden en een positief zelfbeeld te krijgen (persoonlijke competentie)
- 3.3 Ruimte bieden om sociale ervaringen op te doen, waardoor sociale vaardigheden verworven worden
- 3.4 Normen en waarden bijbrengen
- 3.5 Sociale partner

Hoofdstuk 4. Kwaliteitsbewaking

- 4.1 BKR (Beroepskracht Kind Ratio)
- 4.2 Drie-uursregeling
- 4.3 Stamgroep
- 4.4 Gecombineerde opvang
- 4.5 Vaste gezichten voor baby's
- 4.6 Elk kind heeft een mentor

Hoofdstuk 5. Veiligheid

- 5.1 VOG (Verklaring Omtrent Gedrag)
- 5.2 Risico Inventarisatie Gezondheid en Veiligheid
- 5.3 Meldcode Kindermishandeling
- 5.4 Vierogenprincipe
- 5.5 EHBO/BHV
- 5.6 Achterwachtregeling
- 5.7 Privacy reglement

Hoofdstuk 6. Voor- en Vroegschoolse Educatie: VVE

- 6.1 Inleiding
- 6.2 Het VVE beleid
- 6.3 Uitvoering in de praktijk

Hoofdstuk 7. Contacten met ouders en pedagogisch medewerkers

- 7.1 Communicatie met ouders
- 7.2 Vormen van overleg
- 7.3 Oudercommissie

Hoofdstuk 8. Inzet van pedagogisch medewerkers

- 8.1 Vast personeel
- 8.2 Oproepkrachten
- 8.3 Stagiaires
- 8.4 Vertrouwenspersoon
- 8.5 Vrijwilligers

Hoofdstuk 9. Beleid

- 9.1 Opleiding en ontwikkeling van PM'ers
- 9.2 Coaching door pedagogisch beleidsmedewerker
- 9.3 De inzet van de HBO'er op de VE groep
- 9.4 Beleidsplannen en protocollen

Tot slot

1. Identiteit en visie

1.1 Identiteit

Kinderopvang Stap voor Stap biedt opvang aan kinderen in de leeftijd van 0 – 13 jaar. Daaruit vloeit voort, dat de PM'ers een rol in de ontwikkeling van kinderen zullen spelen. Deze komt niet alleen tot uiting in praktische zaken, maar ook in de manier waarop de medewerkers met kinderen omgaan. Hierbij werken wij vanuit een sterke samenhang in de Ontwikkeling, Opvoeding, Opvang en Ontspanning. Dit alles binnen de kaders van Rust, Regelmaat, Respect en Ruimte.

We vinden het wel belangrijk om te vermelden dat de ouders de eerstverantwoordelijke voor hun kind zijn en de opvoedingsverantwoordelijkheid deels overdragen als het kind naar de opvang komt. De medewerkers van kinderopvang Stap voor Stap zullen gedurende de opvang deze verantwoordelijkheid op zich nemen en voor een deel bijdragen aan de een opvoedende en ondersteunende rol.

Het team van Stap voor Stap onderscheidt zich door kindgericht te zijn, eerlijk, oprecht en rechtvaardig handelen, door vriendelijkheid, humor en enthousiasme. Onze kinderopvang heeft een dorps karakter, is kleinschalig en gemoedelijk, maar staat volop open voor nieuwe ontwikkelingen.

1.2 Algemene doelstelling

Kinderopvang Stap voor Stap heeft als doel kinderen in de leeftijd van 8 weken tot 13 jaar, naast de thuissituatie, een omgeving te bieden waarin zij in groepsverband opgevangen, verzorgd en begeleid worden door daarvoor deskundig opgeleide PM'ers.

Het pedagogische doel van Kinderopvang Stap voor Stap is, dat kinderen zich in een vertrouwde omgeving, op hun eigen passende manier zo optimaal mogelijk kunnen ontplooiën tot zelfstandige en evenwichtige personen, die respect hebben voor zichzelf en voor anderen.

1.3 Visie op de ontwikkeling van het kind

Het team van Stap voor Stap gaat ervan uit dat kinderen de behoefte hebben zich te ontwikkelen, ieder op zijn eigen manier en in zijn eigen tempo, afhankelijk van aanleg en temperament. Voor het optimaal kunnen ontwikkelen en ontplooiën is een veilige en vertrouwde ruimte nodig. Kinderopvang Stap voor Stap biedt hierbij een uitdagende speel-leefomgeving die inspeelt op kinderen in ontwikkeling. De eerste aanzet tot ontwikkelen komt vaak uit de kinderen zelf. PM'ers kunnen de kinderen in hun ontwikkeling begeleiden door het kind te stimuleren, te motiveren en te bemoedigen in hun vaardigheden. Praktisch gezien kunnen we de kinderen nieuwe uitdagingen aanreiken en spelsituaties uitbreiden ter bevordering van de ontwikkeling.

Omdat juist jonge kinderen in de leeftijd van 0 tot 4 jaar zich sterk ontwikkelen, bieden wij de kinderen de mogelijkheid aan, zich op alle onderdelen van hun ontwikkeling te kunnen ontplooiën:

- De lichamelijke (fysieke opbouw van het lichaam en ontwikkelen van grove en fijne motoriek)

- De sociaal emotionele (ontwikkelen van emoties, het zelfbeeld, temperament, motivatie en de hechting)
- De cognitieve (ontwikkelen van het denken, de creativiteit, de waarneming en fantasie)
- De spraak- en taalontwikkeling (ontwikkelen van taal en alle vormen van communicatie)

Daarnaast zijn er 3 psychologische basisbehoeften die nodig zijn om de ontwikkeling en motivatie te stimuleren en waarborgen:

- Relatie: "anderen waarderen mij en willen met mij omgaan..."
- Autonomie: "ik kan het zelf, hoewel niet altijd alleen..."
- Competentie: "ik geloof en heb plezier in mijn eigen kunnen..."

Wanneer er een stagnatie in de ontwikkeling optreedt, is het de taak van de PM'ers dit te signaleren en bespreekbaar te maken. In overleg met ouders wordt er gedacht over eventuele vervolgstappen, indien nodig met externe instanties.

1.4 Visie op de pedagogisch medewerker

De PM'er handelt vanuit een professionele en deskundige werkhouding ten opzichte van het kind. De PM'er is zich bewust van haar voorbeeldfunctie en pedagogisch handelen zoals afgesproken in dit beleid en heeft kennis van de ontwikkelingsgebieden en fasen waarin de kinderen zich bevinden.

De rol van de PM'er is essentieel en bestaat uit huishoudelijke, verzorgende, ontwikkelingsstimulerende en sociale taken. De sociale taak is een breed uitgedragen taak, die er bij kinderen aan bijdraagt dat de PM'er vertrouwen heeft én geeft in het kunnen van het kind. Hierbij dient een situatie gecreëerd te worden, waarin kinderen de ruimte krijgen om zich op ieder ontwikkelingsgebied te ontplooien. De PM'er kijkt naar de behoeften en interesses van het kind en speelt daarop in (zone van de naaste ontwikkeling). Hierbij kan de PM'er gebruik maken van bv. de omgeving, materialen, de groepssamenstelling en handreikingen binnen een uitgewerkt thema (kansen grijpen en kansen creëren). Voor ouders is de sociale taak van de PM'er ook van belang. Ouders dienen hun kind vol vertrouwen over te dragen aan de PM'er. De belangrijke voorwaarde hierbij is een open houding in de communicatie naar elkaar, hierover is uitgebreide informatie te lezen in hoofdstuk 7.

Voor het goed uitdragen van deze taken, zijn de onderstaande basis- en educatieve vaardigheden van belang:

- Sensitieve responsiviteit
- Respect voor autonomie
- Structuur bieden en grenzen stellen
- Praten en uitleggen
- Ontwikkelingsstimulering
- Begeleiden van interacties tussen kinderen

De medewerkers zijn geschoold op diverse gebieden en blijven in ontwikkeling door bv. het volgen van trainingen en intervisie met de Pedagogisch Coach.

1.5 Groepsindeling

Verticale/horizontale groep

Sinds de oprichting van Kinderopvang Stap voor Stap in het jaar 2007, is er gewerkt vanuit een beleid met ruimte voor één verticale groep binnen het Kinderdagverblijf. Na 12 jaar volgens bovenstaand beleid te hebben gewerkt, heeft Stap voor Stap nieuwe ontwikkelingen doorgemaakt;

- Door de verbouwing van MFA De Stuik, waar de kinderopvang in gehuisvest is, zijn er nieuwe, grotere ruimtes beschikbaar gekomen.
- De wijziging van de BKR (Beroepskracht Kind Ratio) zorgde voor een verschuiving van de inzet van de PM'ers.
- Door het wegvallen van de Peuteropvang door een andere aanbieder, heeft Stap voor Stap het aanbod uitgebreid.

Deze 3 factoren zijn de aanleiding geweest om het beleid kritisch te bekijken en met de medewerkers in gesprek te gaan over de ervaringen van werken met een verticale groep binnen het Kinderdagverblijf, het groeiende aantal kinderen op de Buitenschoolse Opvang en de uitbreiding van het Peuteraanbod. Dit heeft geleid tot nieuwe inzichten, waardoor het beleid is aangepast.

Vanaf augustus 2019 zijn er op de hoofdlocatie van Stap voor Stap ruimte voor twee groepen dagopvang en is de Buitenschoolse Opvang aangrenzend aan het kinderdagverblijf. Deze groepen/ruimtes zijn specifiek ingericht voor deze leeftijdscategorieën om de ontwikkeling van de kinderen te stimuleren en ze de rust en ruimte te geven om zo optimaal mogelijk van de opvang te genieten. Wordt de groep op het kinderdagverblijf opgesplitst, spreken we niet langer van een verticale groep, maar van een horizontale groep. Voordelen hiervan zijn o.a.:

- Minder leeftijdsverschil tussen de oudsten en de jongsten, dus meer contact met leeftijdsgenootjes.
- Minder kans op fysiek of mentaal 'overwicht' van de grotere kinderen op de kleinere.
- Meer leeftijdsgerichte activiteiten (VVE programma).
- PM'ers hebben zich kunnen specialiseren in kennis van een bepaalde leeftijdsgroep.

Daarnaast bestaat er vanaf januari 2021 de mogelijkheid om peuters op te vangen in de Peutergroep. In deze groep is ruimte voor peuteraanbod op 4 ochtenden en is gesitueerd op een nevenlocatie, Basisschool Op Weg.

Samenvoegen van groepen

Binnen de Kinderopvang kan het voorkomen dat de "deuren worden opengezet" en de groep wordt samengevoegd. De keuze om de groepen samen te voegen kan voortkomen uit een 3-tal overwegingen:

1. Uit praktische overwegingen: inzet BKR en 3-uurs regeling (zie Pedagogisch Beleidsplan, Hoofdstuk 4.1 & 4.2).

2. Uit sociaal oogpunt: de PM'ers kiezen ervoor om de jongere en oudere kinderen met elkaar te laten spelen, kennis te maken met de andere ruimte en medewerkers.
3. Op verzoek van het kind: binnen onze Kinderopvang bieden we opvang aan bv. broertjes/zusjes. Zij krijgen de mogelijkheid om een moment samen te kunnen zijn.

Als dit aan de orde is, maken de kinderen kennis met andere kinderen, PM'ers en de andere ruimte. Voor baby's en kinderen kan dit onwennig zijn. Kinderopvang Stap voor Stap vindt het belangrijk om alert te zijn op signalen die het kind hierbij afgeeft.

Dit proberen we te ondervangen door een aantal afspraken die gezamenlijk gemaakt zijn:

- Voordat de deuren open gaan, wordt door de PM'ers de inschatting gemaakt of de aanwezige baby's en kinderen dit sociaal en emotioneel aankunnen (veiligheid, rust en overzicht wegen voor baby's zwaar mee).
- De kinderen houden nog steeds de eigen PM'er als vast gezicht en vast aanspreekpunt.
- Mochten baby's en kinderen zich niet veilig voelen tijdens het "open deuren moment", wordt de groep weer terug gebracht volgens het horizontale beleid. Ook ouders kunnen hier een belangrijke rol in spelen als zij aan hun kind merken dat het niet gebaat is bij het "open deuren moment". Hierbij is de mentor van het kind altijd het eerste aanspreekpunt voor ouders.
- Het open-deuren beleid kan worden ingezet vanaf het moment van inloop (7 uur) tot 9 uur. Na die tijd zijn er in beide groepen geplande activiteiten zoals bv. fruit eten, slapen, kringactiviteit, buiten spelen enz. Tijdens die momenten vinden we het belangrijk dat er rust en duidelijkheid is binnen de eigen groep, zonder tussenkomst van andere kinderen en/of medewerkers.
- Het beleid wordt ook toegepast na het lunchmoment, rond 12.15 uur. We stimuleren samenwerken en elkaar helpen door met de oudere kinderen samen de tafel af te ruimen. Omdat we gebruik maken van één gezamenlijke keuken (die zich bevindt in de ruimte van de baby's en dreumesen –Kleine Stap-) stappen we 'automatisch' de ruimte van elkaar in. Aansluitend hebben de PM'ers pauze, waardoor zij elkaars kinderen opvangen en de mogelijkheid hebben om in alle ruimtes te verblijven.
- De meeste kinderen worden vanaf 17 uur opgehaald. Er zijn ouders die kinderen op laten vangen in de groep van de 'Kleine Stap' en de 'Grote Stap'. Uit praktisch oogpunt (en veiligheidsoverwegingen) is de deur dan ook vaak open.
- Uitzonderingen op bovenstaande afspraken proberen we zoveel mogelijk te beperken. Hierbij willen we er toch één benoemen: als een kind betreft leeftijd en sociaal emotionele ontwikkeling eraan toe is om de overstap te maken naar de volgende groep, kunnen we ervoor kiezen om het kind tussendoor te laten wennen (half uur-uur per keer). Dit gaat altijd in overleg met de betrokken ouder van het kind (tijdens de overdracht).
- Het open-deuren beleid wordt ingezet voor alle kinderen die we opvangen binnen onze kinderopvang. Dit houdt dus ook in dat er kinderen van de BSO welkom zijn op de groep van de 'Kleine Stap' en de 'Grote Stap'. Hierbij mogen er –in overleg- maximaal 2 kinderen tegelijk met de jongere kinderen komen spelen.

Op dit moment bieden we een groot aantal kinderen flexibele opvang aan, hierdoor zijn wij genooddaakt om ook flexibel om te gaan met de vorm van opvang.

Locatie en ruimtes Kinderopvang Stap voor Stap

Kinderopvang Stap voor Stap is nog steeds kleinschalig, gemoedelijk en met een dorps karakter. Binnen de Multifunctionele Accommodatie "de Stuik" (dit is de hoofdlocatie) maken we gebruik van diverse ruimtes, te weten:

- Groepsruimte voor de Kinderopvang in zaal "de Gerst", deze is opgesplitst in 2 ruimtes:
 - o Een ruimte voor de opvang van maximaal 9 baby's/dreumesen van 0 tot ongeveer 1,5 a 2 jaar . ("Kleine Stap")
 - o Een ruimte voor de opvang van maximaal 12 dreumesen/peuters van ongeveer 1,5 a 2 jaar t/m 4 jaar. ("Grote stap")
- Groepsruimte voor de Buitenschoolse Opvang boven, zaal "de Haver" en groepsruimte beneden, zaal "de Boekweit".
- Buitenspeelplaats voor alle kinderen van de Kinderopvang en Buitenschoolse Opvang:
 - o Vanaf de opening tot 14.00 uur is de speelplaats geheel beschikbaar voor de kinderen van het Kinderdagverblijf.
 - o Vanaf 14.00 uur tot aan sluitingstijd wordt er een scheiding gemaakt tussen de speelruimte voor de kinderen van het Kinderdagverblijf en de kinderen van de BSO.
- Speelveld/Speeltuin aangrenzend aan de buitenspeelplaats, waar we ook gebruik van kunnen maken.
- Van januari-juli 2021 maakt Stap voor Stap gebruik van een nevenlocatie. Deze ruimte is gelegen in B.S. Op Weg en biedt ruimte voor de opvang van 16 peuters. Kinderen kunnen hier terecht vanaf 2 jarige leeftijd tot het moment dat ze 4 jaar worden en naar de Basisschool gaan.

Binnen Kinderopvang Stap voor Stap zijn er 2 mogelijkheden om de hoofdlocatie van de opvang te betreden. Via de hoofdingang van MFA de Stuik is er een ingang naar de Buitenschoolse Opvang en een ingang naar het Kinderdagverblijf. De medewerkers aldaar zullen de ouders en kinderen ontvangen, zodat duidelijk is in welke ruimte en door welke medewerker het kind opgevangen wordt. In principe wordt bovenstaande leeftijdsgrens aangehouden en is het duidelijk in welke ruimte het kind die dag verblijft. Mocht dit anders zijn, dan wordt dit met ouders besproken.

De kinderen die vanuit school naar de Buitenschoolse Opvang komen, betreden de opvang via de buitenspeelplaats. De kinderen van de groepen 1-2-3 worden in de eigen klas opgehaald door de pedagogisch medewerker.* De kinderen vanaf groep 4 komen zelfstandig naar het verzamelpunt buiten (of naar de BSO, indien ouders daar toestemming voor hebben gegeven), waar ook een PM'er aanwezig is. Als de groep compleet is, gaan ze gezamenlijk naar de BSO. Kinderen vanaf groep 5 komen zelfstandig naar de BSO.

De kinderen die opgevangen worden op de nevenlocatie kunnen het gebouw betreden via de speelplaats en de hoofdingang.

*mits dit is toegestaan i.v.m. Corona beleid.

Doorstromen van de ene naar de andere groep

Wanneer kinderen richting de leeftijd van 1,5 a 2 jaar gaan, zullen zij doorstromen van "de Kleine Stap" naar "de Grote Stap". De doorstroming is echter niet alleen afhankelijk van de leeftijd van het kind. Er wordt ook gekeken naar het ontwikkelingsniveau van het kind en het gevoel van veiligheid. Wanneer het kind toe lijkt te zijn aan een nieuwe uitdaging, kan het eerder doorstromen en wennen aan de volgende groep "de Grote

Stap". Wanneer het kind nog veel op zoek is naar geborgenheid en veiligheid, kan het voorkomen dat het kind ook na de leeftijd van 1,5 jaar nog in de eerste groep "de Kleine Stap" verblijft. Bovenstaande wordt door de PM'ers geobserveerd middels het registratiesysteem KIIK! en gebeurt in overleg met de ouders.

2. Pedagogische doelen van 0 - 4 jaar

Ons doel is:

- Om kinderen te stimuleren en te begeleiden in hun natuurlijke ontwikkeling.
- Om de kinderen een goede mogelijkheid te geven zich te ontwikkelen tot zelfstandige, sociale en evenwichtige mensen met een gezonde basis.
- Om ervoor te zorgen dat kinderen respect ontwikkelen voor zichzelf en voor anderen en dat kinderen vertrouwen hebben in hun eigen kunnen.

De ouders dragen de zorg, opvoeding en verantwoordelijkheid van hun kind(eren) tijdelijk aan ons over. Daarom hebben de kinderen bij Kinderopvang Stap voor Stap te maken met professionele opvoeders: de PM'ers. Het team van enthousiaste medewerkers is vriendelijk, deskundig en hebben oprechte belangstelling voor ouders en hun kind. Zij hebben oog en aandacht voor het individuele kind en kunnen daardoor inspelen op hun behoeften.

Het *Pedagogisch Beleidsplan* is gebaseerd op de vier pedagogische basisdoelen (ontleend aan van Riksen-Walraven) die in de Wet Kinderopvang zijn omschreven. Dit zijn:

- Het kind voelt zich emotioneel veilig
- Het kind ontwikkelt persoonlijke competentie
- Het kind ontwikkelt sociale competenties
- Het kind maakt zich normen en waarden eigen

Op basis van deze basisdoelen, hebben wij de onderstaande verdeling gemaakt: Wij willen kinderen:

1. Begeleiden in een klimaat van (sociale en emotionele) veiligheid.
2. Helpen zichzelf te leren kennen, zelfstandig te worden en een positief zelfbeeld te krijgen (persoonlijke competentie).
3. Ruimte bieden om sociale ervaringen op te doen, waardoor sociale vaardigheden verworven worden (sociale competentie).
4. Normen en waarden bijbrengen.

2.1 Wij willen kinderen begeleiden in een klimaat van (sociale en emotionele) veiligheid.

De basis van al het handelen van de medewerkers is het bieden van een gevoel van veiligheid aan het kind. Hierbij is een vertrouwensrelatie met de PM'er onmisbaar. Vaste rituelen, ritmen en regels zorgen ervoor dat kinderen zich zeker voelen. Vanuit een

veilige basis durven én kunnen zij de wereld gaan ontdekken. Persoonlijk contact met de PM'er, een vertrouwde omgeving en de aanwezigheid van bekende groepsgenootjes dragen bij tot het verkrijgen van een veilig gevoel. Dit komt ten goede aan zowel de sociale als emotionele ontwikkeling.

Sociale Ontwikkeling

Binnen de groep is de omgang met elkaar heel belangrijk. Kinderen die naar de opvang komen, maken die dag deel uit van een groep. Hierbij is het belangrijk dat zij worden gestimuleerd om elkaar te waarderen, te respecteren en rekening te houden met elkaar. Alle kinderen worden serieus genomen en geaccepteerd zoals ze zijn. Tijdens momenten van vrij spel of geleide activiteit zullen de PM'ers kinderen stimuleren om mee te doen. Hierbij mogen kinderen zelf de keuze maken of ze mee willen doen aan een activiteit. Geeft een kind bijvoorbeeld aan alleen te willen spelen, dan wordt geaccepteerd. Samen spelen vinden we belangrijk, maar er moet ook ruimte zijn om iets alleen te doen.

Kinderen ontwikkelen ook vriendschappen met elkaar. Ze herkennen hun groepsgenootjes en bij binnenkomst zijn de kinderen blij elkaar te zien. Kinderen ontwikkelen hun voorkeur en kiezen zelf naast wie ze aan tafel zitten of met wie ze iets willen doen. De PM'er is hierbij alert dat er geen kinderen buiten de groep komen te staan. Door dit samen leven, samen spelen, dingen delen, elkaar helpen en van elkaar leren, leert het kind zijn sociale kwaliteiten kennen en kan hij deze ontwikkelen.

Emotionele ontwikkeling

Een gezonde emotionele ontwikkeling legt de basis voor de verdere ontwikkeling van het kind. We vinden het belangrijk dat de kinderen de gelegenheid krijgen om hun gevoelens zoals boosheid, angst, verdriet en vreugde te uiten. De PM'er handelt vanuit een pedagogisch tact en zorgt dat zij er is voor het kind, dat er ruimte en tijd is en te luisteren en troost te bieden waar nodig. De gevoelens van de kinderen worden serieus genomen en benoemd, zodat kinderen deze leren te herkennen en ermee om leren gaan. Hierbij mag het kind zichzelf zijn, maar er is wel aandacht voor grenzen.

Daarnaast kunnen kinderen onderling elkaar troosten of over angsten heen helpen. Kinderen die bang zijn iets nieuws te proberen, worden vaak door leeftijdsgenoten over een drempel heen geholpen.

Ook goede oudercontacten versterken de emotionele ontwikkeling van het kind. Kinderen voelen zich veilig bij volwassenen die met aandacht en respect met elkaar omgaan. Ook kunnen ouders het aangeven als een gedragsverandering van het kind wordt opgemerkt en wellicht aangeven of er bv. veranderingen in de thuissituatie zijn.

Met het inrichten van de ruimte is ook rekening gehouden met dit ontwikkelingsgebied. Een herkenbare en uitnodigende omgeving draagt in grote mate bij aan de autonomie van het kind. De inrichting van de ruimte heeft invloed op de kinderen en PM'ers, maar omgekeerd heeft aanwezigheid van de kinderen en PM'ers ook invloed om de ruimte.

2.2 Wij willen kinderen helpen zichzelf te leren kennen, zelfstandig te worden en een positief zelfbeeld te krijgen (persoonlijke competentie).

Het woord 'zelfbeeld', kan een verwarrend woord zijn: Een zelfbeeld krijgt het kind niet van zichzelf, maar is het beeld wat andere mensen van het kind hebben. Hoe een kind zichzelf ziet, hangt dus af van hoe andere mensen op het kind reageren. Hierbij spelen de hechtingsfiguren een grote rol. Voor jonge kinderen zijn dit vooral de ouders, gezins- en familieleden en de PM'ers.

Bij Stap voor Stap zien wij elk kind als uniek en waardevol. Wij accepteren kinderen zoals ze zijn en wij hebben vertrouwen in het vermogen van kinderen. Kinderen hebben vanaf de geboorte een innerlijke motivatie om te leren lopen, praten en contact te maken met anderen. Zij leren wat nodig is voor het leven. Kinderen leren binnen het eigen vermogen, tempo en op een geheel eigen wijze. Het eigen en unieke ontwikkelingstempo van het kind is voor ons maatgevend in de begeleiding van de kinderen.

Bij Stap voor Stap wordt veel aandacht besteed aan het stimuleren van zelfstandigheid en het zelfvertrouwen van de kinderen. Dit doen we bv. door het geven van tips, aansporing of het bieden van extra uitdaging. De kinderen leren hierbij de eigen persoonlijke kwaliteiten kennen en ontwikkelen en hebben er vaak veel plezier in om zelf iets te kunnen. De uitgangspunten die de medewerkers hierbij hanteren, zijn:

- Het kind erkenning geven, de belangrijkste boodschappen daarbij zijn: "Ik mag er zijn" en "Ik kan het".
- Belonen en complimentjes geven.
- Focus op het gedrag en niet op de persoonlijkheid van het kind.
- Kindgericht.
- Stimulerend.

Wanneer deze ontdekkingsreis ten koste gaat van de veiligheid of wanneer de ontwikkeling van het kind zelf of van andere kinderen in gevaar komt, zal de PM'er de grens aangeven. Zij zal het kind uitleggen waarom zij dit niet wil en biedt het kind vervolgens, als het mogelijk is, een alternatief aan.

2.3 Wij willen kinderen ruimte bieden om sociale ervaringen op te doen, waardoor sociale vaardigheden verworven worden (sociale competentie).

Elk kind krijgt individuele zorg en aandacht, maar ook de groep heeft een belangrijke functie, want kinderen maken deel uit van de samenleving. Kinderopvang Stap voor Stap kan gezien worden als een samenleving in het klein, waar kinderen kunnen oefenen en de wereld kunnen ontdekken en begrijpen. Dit gaat letterlijk en figuurlijk met vallen en opstaan. Kinderen leren van én door elkaar, voor nu én later. Het kennismaken met andere volwassenen en kinderen, het respecteren van anderen en het opkomen voor eigen belang, zijn belangrijke toegevoegde waarden van het samenzijn in een groep. In de groep worden deze vaardigheden gestimuleerd door bv. het elkaar helpen, speelgoed samen op te ruimen en het vieren van feestelijke gebeurtenissen.

2.4 Wij willen kinderen normen en waarden bijbrengen.

Normen kunnen gezien worden als richtlijnen hoe je sociaal gewenst met elkaar omgaat. Waarden zijn zaken die van waarde zijn, die het nastreven waardig zijn. Waar normen gaan over hoe je je op een bepaalde manier gedraagt, gaan waarden over de

achterliggende motivatie daarvan. Eerst is er dus de waarde, de opvatting van wat wenselijk is, en van daaruit vloeien de gedragsregels (normen).

Het bijbrengen van normen en waarden begint al op jonge leeftijd (ongeveer 1 jaar) en duurt net zolang totdat het kind volwassen is. De eerste normen en waarden beginnen wanneer het kind gedrag vertoont, wat 'niet kan'. De reactie hierop is belangrijk en kan bepalend zijn voor het gedrag wat kinderen later ontwikkelen.

Omdat kinderen deel uitmaken van een samenleving, leren zij dat op verschillende plekken ook verschillende waarden en normen worden gehanteerd.

Tijdens een dag op de opvang doen zich veel situaties voor waarbij geleerd wordt hoe om te gaan met waarden en normen. Voorbeelden hiervan zijn; omgaan met verdriet, het maken van ruzie, het delen van spullen, het samen luisteren, eten met elkaar en het maken van keuzes. Door de reacties van PM'ers op dit soort situaties, ervaart een kind wat wel en niet goed is. Het eigen gedrag van PM'ers heeft hierbij dus een belangrijke voorbeeldfunctie.

Voorbeelden van waarden en normen die wij hanteren, zijn onder andere:

- Waarderen en respecteren van jezelf en van anderen.
- Sociaal zijn.
- Eerlijkheid.
- Zorgvuldig omgaan met spullen.
- Respect voor privacy van een ander.

De meeste van deze normen en waarden worden spelenderwijs aan de kinderen meegegeven en door het geven van het goede voorbeeld leren kinderen veel. Toch hebben kinderen nog regelmatig hulp en richtlijnen nodig. Hierbij zal de PM'er consequent zijn en grenzen stellen en corrigeren waar nodig. In het *Pedagogisch Werkplan* staat uitgebreid beschreven hoe de medewerkers van Stap voor Stap hier vorm aan geven (Kopje; 'Regels en grenzen' en 'Huisregels').

3. Pedagogische doelen van 4 - 13 jaar

3.1. Begeleiden in een klimaat van (sociale en emotionele) veiligheid.

Wij zorgen ervoor dat het kind zich emotioneel veilig kan voelen. In het dagelijkse taalgebruik zeggen we dan dat het kind het naar zijn zin heeft, lekker in zijn vel zit. Dit zorgt er niet alleen voor dat het kind zich prettig voelt, het is ook een voorwaarde voor het kind om zich verder te kunnen ontwikkelen.

Dit doen we onder andere op de volgende manieren:

We vinden het belangrijk dat er op de BSO een ongedwongen, vrije sfeer is en staat voor vrije tijd. Tijdens de schooltijd wordt er al veel energie en aandacht gevraagd van de kinderen. We vinden het belangrijk dat kinderen op de BSO kunnen ontspannen, met vriendjes en vriendinnetjes kunnen spelen, zelf keuzes maken en initiatieven durven nemen. De vertrouwde gezichten van de medewerkers zorgen voor een veilige en gezellige sfeer. Tevens dragen zij ideeën aan om activiteiten te doen, bv. het spelen van een gezelschapsspel, rollenspel, knutselen, bouwen, buiten spelen op de speelplaats of

het naastgelegen veldje, of bv. samen iets lekkers maken voor de middagsnack. De PM'ers zorgen voor een vrolijke en positieve groeps sfeer, voorspelbaarheid in het dagritme en duidelijkheid over regels en afspraken.

Om een relatie op te kunnen bouwen tussen een kind en een PM'er, is het belangrijk dat er regelmatig onderling contact is. Dit begint bij de kennismaking (wennen) van het kind met de groep en de PM'er ongeveer een week voordat het kind daadwerkelijk op de opvang komt.

De PM'er heeft oog en aandacht voor het individuele kind, evenals het kind binnen de groep. De inrichting van de groepsruimte is overzichtelijk en heeft een gezellige, uitnodigende uitstraling.

Op de BSO hanteren we een vaste indeling met terugkerende rituelen en duidelijke afspraken. Het herkenbare, terugkerende ritme geeft een gevoel van veiligheid en vertrouwen en bij jonge kinderen een tijdsgevoel waardoor de dag overzichtelijk wordt.

We gaan serieus om met de emoties van kinderen. Hierdoor leren we het kind beter kennen en het geeft het kind een gevoel van veiligheid. Het kind wordt geaccepteerd in het uiten van zijn blijheid, geluk, angst, boosheid, tevredenheid (enz.) en leert met die emoties om te gaan. Wij willen het kind leren zijn emoties te uiten zonder anderen te kwetsen of pijn te doen.

Het contact met de ouders van het kind is hierbij een meerwaarde. Door de overdracht leer je het kind kennen zoals het thuis is en kun je met het kind over de thuissituatie praten. Het geeft het kind een veilig gevoel dat je zijn ouders kent. Wij streven naar duidelijkheid tussen de pedagogische aanpak thuis, op school en op de buitenschoolse opvang. Als ouders en school en kinderen vertrouwen hebben in de BSO, voelen kinderen zich er veilig.

De medewerkers zijn verantwoordelijk voor de lichamelijke (fysieke) veiligheid van kinderen. PM'ers zien toe op de veiligheid; op straat, op het veldje, tijdens spelsituaties en in contact met elkaar. Tevens zijn de binnen- en buitenruimtes en de speelmaterialen veilig en schoon. Ook worden er voldoende mogelijkheden geboden om te bewegen. De richtlijnen hiervoor zijn uitgebreid beschreven in diverse protocollen (zie Hoofdstuk 9.4).

De begeleiding van de kinderen wordt aangepast aan de leeftijd; de PM'er is voor de jongste kinderen in de buurt; hoe ouder de BSO kinderen worden, hoe meer verantwoordelijkheid ze krijgen. Oudere kinderen mogen bv. in overleg met de ouders zelfstandig naar het veldje of naar een sportvereniging in de buurt.

3.2 Helpen zichzelf te leren kennen, zelfstandig te worden en een positief zelfbeeld te krijgen (persoonlijke competentie).

Het is belangrijk dat kinderen de mogelijkheid krijgen persoonlijkheidskenmerken als zelfstandigheid, zelfredzaamheid, zelfvertrouwen, flexibiliteit en creativiteit te ontwikkelen. Dit stelt hen namelijk in staat allerlei typen problemen adequaat aan te pakken en zich goed aan te passen aan veranderende omstandigheden. In principe gebeurt het ontwikkelen van de persoonlijke competentie vanuit het kind zelf, door spel en door het ontdekken van de wereld om hem heen. We vinden het belangrijk kinderen te stimuleren dingen zelf te doen, om ze op deze manier te laten ervaren dat veel dingen

al zelf kunnen. Dit geeft het kind zelfvertrouwen en kan een kans zijn tot verdere ontwikkeling.

Dit doen we onder andere op de volgende manieren:

We laten de kinderen zoveel mogelijk doen wat ze al zelf kunnen. De PM'er probeert zoveel mogelijk op de hoogte te zijn van wat een kind al kan en waar eventueel nog hulp geboden is. Denk hierbij aan dagelijkse handelingen, zoals het strikken van schoenveters, het dichtritsen van de jas, maar ook het leren fietsen of bouwen met constructiemateriaal. Door het kind te stimuleren, aan te moedigen, samen naar oplossingen te zoeken en te complimenteren wanneer het goed gaat, proberen we het kind te helpen. Dit stimuleert het zelfvertrouwen en de zelfredzaamheid van het kind.

De ruimte is zodanig ingericht dat kinderen zelf kunnen doen wat ze willen en zelf het kunnen pakken. Op de BSO is een uitgebreid aanbod van speelmateriaal aanwezig, waarbij kinderen uitgedaagd worden om verschillende spelvormen met elkaar te combineren. Hierbij valt te denken aan gezelschapsspelletjes, knutselspullen, constructiemateriaal, rollenspel in het winkeltje of de foodtruck en materialen om hutten mee te bouwen. Daarnaast stimuleren we buiten spelen en bewegen en zijn we dagelijks te vinden op onze speelplaats, de natuurtuin of het naastgelegen speelveld. De kinderen mogen zoveel mogelijk zelf verzinnen op welke manier een spel gespeeld gaat worden, of wat en hoe er geknutseld wordt. Kinderen hebben hierin keuzevrijheid (nader beschreven in Hoofdstuk 6.4).

3.3 Ruimte bieden om sociale ervaringen op te doen, waardoor sociale vaardigheden verworven worden (sociale competentie).

Het omgaan met andere leeftijdsgenootjes is een belangrijke manier om sociale competenties te ontwikkelen. Hieronder verstaan we onder andere zich in een ander kunnen verplaatsen, kunnen communiceren, samenwerken, anderen helpen, conflicten voorkomen en oplossen, het ontwikkelen van sociale verantwoordelijkheid. Dit geeft kinderen kansen zich te ontwikkelen als personen die goed functioneren in de samenleving.

Dit stimuleren we onder andere op de volgende manieren:

Gedurende de BSO tijd stimuleren de PM'ers de kinderen op diverse gebieden:

- Samen spelen, delen, op elkaar wachten en samen opruimen.
- Elkaar helpen, bv. door kinderen samen een taak te geven of samen een activiteit te organiseren (bv. het uitzetten van een speurtocht).
- De oudere kinderen helpen en begeleiden de jongere kinderen bij bepaalde activiteiten (draagt in grote mate bij aan het ontwikkelen van het verantwoordelijkheidsgevoel).

Om alles zo goed mogelijk te laten verlopen, zijn er verschillende regels, die in samenspraak met de kinderen gemaakt zijn. Kinderparticipatie vergroot het zelfvertrouwen, levert belangrijke informatie op voor de medewerkers, verhoogt de betrokkenheid van de kinderen en leert de kinderen om samen na te denken waardoor zij hun sociale vaardigheden kunnen ontwikkelen. Wanneer een kind zich niet aan de regels houdt, kunnen de PM'ers hierop inspelen en het betreffende kind aanspreken.

Samen met de kinderen zoeken we naar een compromis, waarbij de PM'ers uitleggen wat wel en niet aanvaardbaar is en hoe we in die situatie rekening kunnen houden met elkaar.

Er is voldoende spel materiaal aanwezig dat de sociale competentie van de kinderen stimuleert. Buitenspeelgoed als een voetbal of springtouw zorgt ervoor dat kinderen met elkaar gaan spelen. Binnen zijn er verschillende spelletjes die de kinderen samen kunnen doen. Deze spellen leren de kinderen op hun beurt wachten en omgaan met winnen en verliezen. Ook zijn er verschillende hoeken ingericht, zoals een poppenhoek en een winkeltje. Kinderen spelen hier situaties na uit het 'echte' leven en leren hierdoor op een passende manier met elkaar omgaan.

3.4 Normen en waarden bijbrengen.

Zoals in Hoofdstuk 2.4 is toegelicht, gaat het bij 'normen en waarden' over wat wel en niet mag en hoe je sociaal hoort te gedragen.

Er zijn veel ongeschreven gedragsregels op de BSO. Spelenderwijs wordt er in de dagelijkse omgang geprobeerd de kinderen bij te brengen hoe zij in een groepsverband het beste kunnen functioneren. De PM'ers laten de kinderen kennismaken met grenzen en de gebruiken en omgangsvormen binnen onze samenleving. Kinderen leren hierbij om na te denken, voordat een besluit wordt genomen. Ze leren verantwoordelijkheid te krijgen en te dragen. De wijze waarop PM'ers de kinderen begeleiden, speelt een grote rol. Het gaat niet alleen om het maken van afspraken, maar ook om reflectie en discussie.

Voorbeelden van normen en waarden binnen de praktijk van onze BSO zijn:

- Elkaar geen pijn doen.
- Tijdens het eetmoment zit iedereen aan tafel.
- Als een van de kinderen een ander kind (per ongeluk) pijn doet, wordt het betrokken bij het troosten van het andere kind.
- Niet afpakken van elkaar.
- Geen ongepaste woorden gebruiken.
- Geen kinderen buitensluiten.
- Geen dingen stuk maken.
- Gedag zeggen bij het binnenkomen en weggaan.
- Mensen bij hun naam noemen.

Een kind leert respect voor anderen en zijn omgeving te hebben, als het zelf met respect behandeld wordt. Dit willen wij proberen te bereiken door ons te verplaatsen in het gedrag van het kind en daarover in gesprek te gaan. Ook attenderen we kinderen er op dat ze met zorg omgaan met natuur en milieu (bv. afvalscheiding).

Hierbij zijn de PM'ers zich bewust van de voorbeeldfunctie die zij heeft. Dit betekent dat de PM'ers respectvol met iedereen omgaan.

3.5 Sociale partner

Kinderopvang Stap voor Stap is onderdeel van een groter geheel. Zij staat in Vorstenbosch niet op zichzelf, maar kent een belangrijke partner: Basisschool Op Weg. Met hen hebben we regelmatig contact over praktische zaken, de kinderen die we aan elkaar overdragen en we streven dezelfde pedagogische doelen na. We zorgen voor een

gevoel van veiligheid, de sociale ontwikkeling en het aanleren van normen en waarden. Op deze punten proberen we elkaar te ondersteunen, door te zorgen voor een doorgaande lijn.

4. Kwaliteitsbewaking

4.1. BKR (Beroepskracht Kind Ratio)

Kinderopvang Stap voor Stap bestaat uit een Kinderdagverblijf met 2 groepen voor kinderen van 0-4 jaar, een Peuteropvang voor 1 groep kinderen van 2-4 jaar en een Buitenschoolse Opvang met 1 groep voor kinderen van 4-13 jaar.

De groepsgrootte per leeftijdsgroep is samengesteld conform de Beleidsregels kwaliteit kinderopvang. De verhouding van het aantal PM'ers en het aantal feitelijk aanwezige kinderen (beroepskracht-kind ratio) is ten minste:

- Eén PM'er per 3 kinderen in de leeftijd van 0 tot 1 jaar.
- Eén PM'er per 5 kinderen in de leeftijd van 1 tot 2 jaar.
- Eén PM'er per 8 kinderen in de leeftijd van 2 tot 3 jaar.
- Eén PM'er per 8 kinderen in de leeftijd van 3 tot 4 jaar.

- Op BSO-groepen mogen per PM'er 10/11 kinderen aanwezig zijn in de leeftijd 4 tot 13 jaar (afhankelijk van de leeftijd van de kinderen).

Bij een gemengde leeftijdsgroep wordt het aantal beroepskrachten bepaald aan de hand van het rekenkundig gemiddelde van de voor de aanwezige leeftijdscategorieën geldende maximale aantal kinderen, waarbij naar boven wordt afgerond. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van de rekentool op 1ratio.nl

4.2. Drie-uursregeling

Om voor een bepaalde flexibiliteit te zorgen, maakt Kinderopvang Stap voor Stap gebruik van de drie-uursregeling: Aan het begin en het einde van de dag zijn er minder kinderen aanwezig op het kinderdagverblijf. Tijdens de middagpauze van PM'ers slapen veel kinderen, waardoor minder kinderen actieve, pedagogische aandacht behoeven. Het is mogelijk dat ten hoogste drie uur per dag (niet aaneengesloten) minder PM'ers ingezet worden dan volgens de BKR is vereist, maar nooit minder dan de helft van het benodigde aantal PM'ers.

Hieronder een overzicht van de momenten waarop wij (conform IKK) afwijken van de BKR:

Op dagen dat er gedurende de dag 2 PM'ers ingepland staan, geldt:

- Tussen 7.30 - 8.30 max. 1 uur afwijking van de BKR
- Tussen 13.00 - 14.00 max. 1 uur afwijking van de BKR
- Tussen 17.00 - 18.00 max. 1 uur afwijking van de BKR

Op dagen dat er gedurende de dag 3 of meer PM'ers ingepland staan, geldt:

- Tussen 7.30 - 8.30 max. 1 uur afwijking van de BKR

- Tussen 13.00 - 14.30 max. 1,5 uur afwijking van de BKR
- Tussen 17.30 - 18.00 max. 0,5 uur afwijking van de BKR

Bij de BSO kunnen gedurende de reguliere schoolweken maximaal een half uur per dag minder PM'ers worden ingezet dan volgens de BKR is vereist. Tijdens dit half uur is minimaal de helft van het aantal benodigde PM'ers aanwezig. Op tijdstippen dat een medewerker alleen op locatie is, is de achterwachtregeling van kracht.

Het moment waarop wij afwijken van de BKR op de BSO tijdens schoolweken is:

- Tussen 7.45 - 8.15 max. 0,5 uur afwijking van de BKR

Op dagen dat er tijdens schoolvakanties en vrije dagen, gedurende de dag 2 PM'ers staan ingepland, geldt:

- Tussen 8.00 - 9.00 max. 1 uur afwijking van de BKR
- Tussen 13.30 - 14.30 max. 1 uur afwijking van de BKR
- Tussen 16.30 - 17.30 max. 1 uur afwijking van de BKR

Op dagen dat er tijdens schoolvakanties en vrije dagen, gedurende de dag maar 1 PM'er staat ingepland, wordt er niet afgeweken van de BKR.

De BKR afwijk-momenten worden periodiek gecontroleerd. Wanneer blijkt dat een en ander niet sluitend is conform wet IKK, wordt de inzet van PM'ers aangepast.

4.3 Stamgroep

Ieder kind wordt opgevangen in een vaste stamgroep met stamgroepruimte. (zie kopje: locaties en ruimtes op blz. 8). De stamgroep dient als vaste basis waar een kind binnenkomt en waarnaar een kind altijd kan terugkeren. Op elke stamgroep is de BKR van kracht. Bij een gemengde leeftijdsgroep wordt de BKR bepaald door het maximale aantal kinderen per leeftijdscategorie. Voor het deelnemen aan onderstaande activiteiten is het gebruikelijk dat de kinderen hun eigen stamgroepruimte verlaten.

De kinderen verlaten de eigen stamgroep voor:

- Gezamenlijke thema-activiteiten
- Creatieve activiteiten
- Muziekactiviteiten
- Sport- en spelactiviteiten
- Educatieve activiteiten
- Buitenactiviteiten/ wandelen

De stamgroep wordt tevens verlaten in onderstaande situaties: *

- Wanneer een kind een leeftijd heeft bereikt dat het van stamgroep gaat veranderen en gaat kennismaken op de nieuwe groep.
- Wanneer er sprake is van een lage bezetting op de groep(en), bv. tijdens vakantieperioden, studiedagen of wanneer het erg rustig is op de groep (zie 4.4 Gecombineerde opvang).
- Bij sommige activiteiten maken we ook gebruik van de gymzaal.
- Bij het samen openen en sluiten aan het begin en het einde van de dag.

- Bij calamiteiten zoals bv. een evt. ontruimingsoefening.

* Indien er van de stamgroep wordt afgeweken, behalve wanneer het een activiteit betreft, wordt dit vooraf aan de ouders kenbaar gemaakt en wordt ouders om toestemming gevraagd.

4.4 Gecombineerde opvang

Door de kleinschaligheid van Kinderopvang Stap voor Stap, kan het voorkomen dat in geval van weinig kinderen op de BSO, de opvang gecombineerd wordt met het kinderdagverblijf of omgekeerd. Indien er weinig kinderen op het kinderdagverblijf zijn, kan het voorkomen dat 3 jarigen doorstromen naar de BSO en dat 2 jarigen aansluiten bij de jongere kinderen.

Dit is in overeenstemming met het Convenant Kwaliteit Kinderopvang en peuterspeelzalen en wij voldoen dan ook aan alle gestelde eisen met betrekking tot de ruimte en het aantal PM'ers. De kwaliteit van zowel de BSO, als het kinderdagverblijf is gegarandeerd. Deze gecombineerde opvang vindt altijd plaats in overleg, en met toestemming van de ouders. Hiervoor wordt een toestemmingsformulier getekend, voorzien van een datum/bepaalde periode en een handtekening van de ouder.

Op dit moment maken we alleen gebruik van de gecombineerde opvang in de schoolvakanties. Wel streven we ernaar om de groepen op te splitsen, omdat er ook speciale activiteiten aangeboden worden. Of we de groep opsplitsen hangt af van de groepssamenstelling, de planning van de dag, de weersomstandigheden en de voorkeuren/ideeën van de kinderen.

Het werken met een combinatiegroep kan een meerwaarde hebben. Kinderen van verschillende leeftijden spelen met elkaar en leren van elkaar. Vooral gezamenlijke activiteiten als knutselen of een spel spelen, genieten de kinderen zichtbaar van het samenspel. Ook zien we bv. dat de kinderen van de BSO hun streetdance lessen leren aan de peuters of dat ze zich ontfermen over een baby/peuter die even een beetje verdrietig is, een boekje lezen met de kinderen enz.

Hieronder wordt beschreven hoe wij gecombineerde opvang vormgeven:

- Er wordt altijd gekeken naar de samenstelling van de groep en het individuele kind. Passen de kinderen van de BSO qua ontwikkeling en leeftijd nog bij de kinderen van het kinderdagverblijf en omgekeerd. Wat zijn de wensen/ideeën van de kinderen en past dit in het dagprogramma. PM'ers proberen het handelen hierop af te stemmen.
- BSO staat bij ons nog steeds voor vrije tijd. Er worden activiteiten aangeboden door de PM'ers waar kinderen aan deel mogen nemen, maar de kinderen worden ook gestimuleerd om zelf met concrete ideeën voor spel of activiteiten te komen tijdens de gecombineerde opvang. 's Ochtends tijdens de kring wordt de dag doorgesproken zodat ieder kind weet waar hij/zij aan toe is. Kinderen van de BSO mogen hun ideeën en wensen aangeven voor deze dag en er wordt gekeken wat de mogelijkheden hierin zijn.
- Op het kinderdagverblijf werken we met thema's met daarbij horende activiteiten en werkbladen. De kinderen van de BSO krijgen de mogelijkheid om hieraan deel te nemen en wordt er zoveel mogelijk rekening gehouden met het ritme en het

ontwikkelingsniveau van het individuele kind, waar de activiteiten op worden aangepast.

- De kinderen worden ook betrokken bij de dagelijkse routine. Ze vinden het leuk om te helpen. Bv. drinken klaar zetten, kinderen aan- en uitkleden, boekje voorlezen enz.
- De taken van de PM'ers worden goed verdeeld, zodat er voor elke leeftijdsgroep evenveel aandacht is. Hierbij wordt rekening gehouden met zoveel mogelijk vaste, vertrouwde gezichten, zodat we voor alle kinderen de veiligheid en structuur kunnen waarborgen. Mocht het kind aantal kleiner zijn, dan zal de taakverdeling aangepast worden.
- Deze vorm van opvang wordt niet toegepast op de nevenlocatie van de Peuteropvang.

Kort samengevat: Alle kinderen moeten zich tijdens de opvang veilig en zichzelf kunnen voelen. Dit geldt voor zowel de kinderen van het kinderdagverblijf, als voor de kinderen van de BSO. Ze hebben ruime mogelijkheden tot hun beschikking om te spelen, aan activiteiten deel te nemen en zich te ontwikkelen.

4.5. Vaste gezichten voor baby's

Voor alle kinderen is een vertrouwde PM'er op de groep van belang. Maar voor baby's weegt dit belang extra zwaar. Uit onderzoek is gebleken: Hoe meer vertrouwd de volwassene is, hoe beter de stressreductie. Voor baby's geldt dat ze twee vaste gezichten toegewezen moeten krijgen en een van deze gezichten moet op de dagen dat de baby op de groep is aanwezig zijn. Als de groep zo groot is, dat er drie PM'ers zijn ingepland, zijn dit maximaal drie vaste gezichten. Voor kinderen met een flexibel contract, geldt deze eis niet.

4.6 Elk kind heeft een mentor

Alle kinderen zijn gekoppeld aan een mentor. De mentor is een van de vaste PM'ers die werkzaam is op de groep van het kind. De mentor heeft de volgende specifieke taken:

- De mentor nodigt ouders (en evt. kind) uit voor een kennismaking. Hierbij laat de mentor de ruimte zien en geeft de belangrijkste zaken aan die nodig zijn om een goede start te waarborgen, bv. wat er meegenomen wordt als een kind naar de opvang komt, op welke tijden het kind welkom is, hoe de dagindeling er globaal uitziet, hoe de groepssamenstelling eruit ziet, hoe de communicatie verloopt en dat zij de mentor is. Tevens is er voor ouders ook ruimte om vragen te stellen. Tijdens de kennismaking krijgen ouders ook een informatieboekje mee, met diverse formulieren, waaronder toestemmingsformulieren en noodnummers.
- De mentor is het vaste gezicht voor het kind en de contactpersoon voor de ouder, de collega's en evt. voor externe instanties.
- De mentor houdt de ontwikkeling en het welbevinden van het kind in de gaten.
- Bij zorgen of vragen m.b.t. het kind maakt de mentor dit inzichtelijk d.m.v. observaties. Er vindt overleg plaats met collega's en indien nodig met ouders.
- De mentor is het aanspreekpunt voor alle vragen en opmerkingen over de opvangdag van het kind. De algemene dagelijkse overdracht zaken kunnen natuurlijk gewoon met alle PM'ers van de betreffende dag worden besproken.
- De mentor is verantwoordelijk voor het plannen en houden van de intake- en het eventuele eindgesprek.

- De mentor is op de hoogte van persoonlijke zaken van het kind.

5. Veiligheid

5.1 Verklaring Omtrent Gedrag (VOG)

De wet Kinderopvang eist dat alle personen die werkzaam zijn in de kinderopvang, in het bezit zijn van een Verklaring Omtrent goed Gedrag. Dit zijn:

- Houders van het kinderdagverblijf
- Personen die werkzaam zijn in het kinderdagverblijf waaronder kantoorpersoneel, PM'ers, vrijwilligers, stagiaires, beroepskrachten in opleiding en uitzendkrachten.

Een VOG toont aan dat een persoon geen strafbare feiten heeft gepleegd, die hem ongeschikt maken om zijn functie uit te voeren. Medewerkers worden continue gescreend op het voldoen aan de voorwaarden voor het recht op een VOG.

5.2 Risico Inventarisatie Veiligheid (RIV) en Risico Inventarisatie Gezondheid (RIG)

Jaarlijks vindt er bij Kinderopvang Stap voor Stap een uitgebreide risico-inventarisatie en evaluatie (RIE) op het gebied van veiligheid en gezondheid plaats. Wij doen dit aan de hand van de risicomonitor (www.risicomonitor.nl). Dit instrument inventariseert de risico's en stelt vast welke concrete acties uitgevoerd moeten worden om de risico's te minimaliseren, dan wel uit te sluiten. Het geeft aan hoe veilig de kinderopvang is en hoe we omgaan met specifieke aandachtsgebieden, bijvoorbeeld op het gebied van hygiëne. De jaarlijkse RIE's met de daaruit voortvloeiende actieplannen zijn opgenomen in het *Beleidsplan Gezondheid en Veiligheid*.

Wij volgen de richtlijnen die zijn vastgesteld door de GGD en voortvloeien uit de Wet Kinderopvang. Deze richtlijnen zijn terug te vinden in de handleiding van de GGD ('Gezondheidsrisico's in een kindercentrum'). Daarnaast hanteren wij interne protocollen op het gebied van hygiëne en gezondheid zoals:

- Beleidsplan Gezondheid en Veiligheid
- Protocol Speel-/leefomgeving buiten
- Protocol Veiligheid en Betrokkenheid (intern en extern)
- Protocol Gezondheid

Deze zijn te allen tijde inzichtelijk en op te vragen bij de medewerkers.

5.3 Meldcode Kindermishandeling

Vanaf 1 juli 2013 geldt er een wettelijke meldplicht voor professionals in de kinderopvang. Medewerkers moeten (vermoedens van) kindermisbruik en -mishandeling melden bij de werkgever of vertrouwenspersoon van de Inspectie van het Onderwijs.

Bij een vermoeden van huiselijk geweld, kindermishandeling of zedendelict jegens een kind, door een ouder of collega, volgen wij het stappenplan zoals beschreven in de *Meldcode en handleiding van huiselijk geweld en kindermishandeling* van de

brancheorganisatie Kinderopvang, welke onderdeel is van het protocol *Veiligheid en Betrokkenheid Extern*.

De handleiding is opgesplitst in 3 delen, te weten:

Deel 1. Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling in de thuissituatie.

Deel 2. Meldplicht bij een vermoeden van een geweld- of zedendelict door een medewerker.

Deel 3. Seksueel grensoverschrijdend gedrag tussen kinderen onderling.

In deze delen wordt toelichting gegeven over de te zetten stappen bij een vermoeden:

Stap 1: In kaart brengen van signalen.

Stap 2: Collegiale consultatie en bij twijfel Veilig Thuis en/of een letsel deskundige.

Stap 3: Gesprek met de ouder (en indien mogelijk met het kind).

Stap 4: Wegen van het geweld en bij twijfel altijd raadplegen van Veilig Thuis.

Stap 5: Beslissen aan de hand van afwegingskader.

In het afwegingskader wordt gewerkt volgens de onderstaande stappen, die in deze volgorde dienen te worden gevolgd:

- Heb ik een vermoeden.
- Is er sprake van acute/structurele onveiligheid.
- Is er hulp mogelijk.
- Is er acceptatie van hulp.
- Is er gewenst resultaat.

Bij Kinderopvang Stap voor Stap is Wilma den Brok aangesteld als aandachtsfunctionaris. Zij heeft hiervoor de cursus van aandachtsfunctionaris gevolgd. Zij zal zorg dragen voor de te nemen stappen en de betrokkenen hierin ondersteunen. Verder hebben alle PM'ers de online cursus gevolgd: Werken met een meldcode.

Meer informatie is ook te vinden op www.meldcode.nl

5.4 Vierogenprincipe

Op de dagopvang (0-4 jaar) is het wettelijk verplicht het vierogenprincipe toe te passen. Dit vormt een belangrijk onderdeel van het beperken van het risico op grensoverschrijdend gedrag. Vanuit de wet wordt geëist dat de opvang zodanig wordt georganiseerd dat PM'ers, stagiaires, vrijwilligers of andere volwassenen de werkzaamheden uitsluitend kan verrichten, terwijl hij of zij gezien of gehoord kan worden door een andere volwassene. Doel van dit principe is dat het risico op misbruik van kinderen wordt beperkt, en wel door te voorkomen dat volwassenen zich binnen de opvang gedurende langere tijd ongehoord of ongezien kunnen terugtrekken met een kind. Meer informatie hierover is te lezen in het *Beleidsplan Gezondheid en Veiligheid*.

5.5 EHBO/BHV

Het streven van kinderopvang Stap voor Stap is, dat alle PM'ers in het bezit van een geldig certificaat Kinder-EHBO en het diploma bedrijfshulpverlener (BHV). Indien (nieuwe) werknemers nog niet in het bezit zijn van een geldig diploma, wordt dit opgenomen in het *Opleidingsbeleidsplan*. Tevens zal deze medewerker altijd gekoppeld worden aan een medewerker die wel gediplomeerd is op BHV en EHBO.

Hiervoor worden jaarlijks herhalingscursussen gevolgd. Op zowel het Kinderdagverblijf, de Peuteropvang en op de Buitenschoolse Opvang is een EHBO koffer aanwezig, welke jaarlijks gekeurd worden op vervaldatum en inhoud.

5.6 Achterwachtregeling

De Wet Kinderopvang schrijft voor dat ieder kinderdagverblijf een achterwachtregeling moet hebben. Een achterwacht is een volwassen persoon die in geval van nood te allen tijde ingeschakeld kan worden en binnen ambulance aanrij tijd aanwezig kan zijn op locatie.

Tijdens de openingstijden van de kinderopvang (KDV/BSO/POV) hebben wij een achterwachtregeling getroffen. Dit is van maandag t/m vrijdag van 07.00 tot 18.00 uur. Dit houdt in dat op bovenstaande tijden, als een PM'er alleen op de groep aanwezig is, mensen op de lijst beschikbaar zijn in geval van nood. De volgende personen (in deze volgorde) zijn bereikbaar en kunnen binnen 10 minuten aanwezig zijn:

1. Ilse Nooijen	06-22510644
2. Nelly van Brakel	0413-340036/06-23589069
3. Mandy van Berlo	06-25392772
4. Simone van Brakel	06-20255427
5. Gabry van Brakel	06-54200561
6. Lobke Brooks	06-29583841

De peuteropvang bevindt zich in een ruimte in het schoolgebouw van Basisschool Op Weg. Tijdens schooltijden zijn daar ook medewerkers aanwezig die in geval van nood gewaarschuwd kunnen worden.

5.7 Privacyreglement

Wij geven omwille van de privacy van ouders en werknemers geen persoonlijke gegevens door aan derden. Medewerkers van Kinderopvang Stap voor Stap vragen pas advies over de ontwikkeling of opvoeding van een kind aan een andere voorziening, nadat er overleg met de ouders heeft plaatsgevonden. Alleen met hun toestemming mogen persoonlijke gegevens met derden worden besproken. Een uitzondering mag wettelijk worden gemaakt als er een sterk vermoeden bestaat dat het kind wordt mishandeld. Wij verwijzen hiervoor naar het protocol *Veiligheid en betrokkenheid extern* (Meldcode Kindermishandeling).

Naar aanleiding van de invoering van de privacywet in mei 2018 (AVG), is er een AVG dossier aangelegd met daarin alle wettelijke richtlijnen en verplichtingen. Het daarbij behorende privacy policy is onder andere te vinden op de website.

6. VVE (Voor- en Vroegschoolse Educatie)

6.1. Inleiding

6.1.1. Aanleiding

Naar aanleiding van de wettelijke verplichting voor gemeenten, waarin is vastgelegd dat gemeenten verantwoordelijk zijn voor een aanbod in voor- en vroegschoolse schoolse educatie (VVE), zijn er binnen de Gemeente Bernheze 4 VVE geschoolde aanbieders vastgesteld:

1. Kinderopvang Stap voor Stap, Vorstenbosch
2. Kinderopvang De Benjamin, Nistelrode
3. Kinderopvang Human Kind, Heesch
4. Kinderopvang Human Kind, Heeswijk-Dinther

6.1.2. Wat is Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE)

Voorschoolse Educatie wordt aangeboden op de kinderopvang en is alleen bedoeld voor peuters (2,5 tot 4 jaar) met een risico op een onderwijsachterstand. Deze risico's zijn onderverdeeld in kind- en ouderfactoren. Als ouders bv. thuis geen Nederlands spreken met het kind, kan dat een negatieve invloed hebben op de wijze waarop een kind het leertraject op de basisschool doorloopt. Dit noemen we een risico op een onderwijsachterstand.

De Vroegschoolse Educatie wordt aangeboden in de groepen 1 en 2 van de Basisschool.

Omdat onze Kinderopvang de taak heeft om in het voorschoolse aanbod te voorzien, spreken we verder van VE.

6.1.3. Criteria voor VVE

Een VE indicatie wordt uitgegeven door de Gemeente en gaat volgens onderstaande stappen:

1. Er zijn een tweetal manieren om tot indicering te komen:

-het kind wordt gezien op het consultatiebureau. De verpleegkundigen kunnen met ouders de achtergronden en ontwikkeling van het kind bespreken en op basis daarvan een indicatie afgeven.

-de opvang waar het kind naartoe gaat, pikt signalen op t.a.v. de ontwikkeling van het kind. Met toestemming van ouders kan dit besproken worden met de verpleegkundigen van het consultatiebureau. Hierna kunnen zij een indicatie afgeven.

2. Indien ouders ervoor kiezen om gebruik te maken van de indicering en daarbij recht hebben op het VE-aanbod, tekenen zij een contract. Aan dit contract zal enige mate van ouderbetrokkenheid gekoppeld worden.

Tevens wordt het kind 16 uur per week verwacht op de VE-opvang.

3. Als een indicatie is afgegeven en ouders willen gebruik maken van het aanbod, bestaat er ook recht op een tegemoetkoming in de opvangkosten. De gemeente subsidieert een (groot) deel van de kosten voor VE. Ouders betalen een ouderbijdrage.

4. Ouders melden het kind aan bij een VE locatie. Er worden afspraken gemaakt over het startmoment enz.

5. Voor VE geïndiceerde kinderen vraagt de Gemeente (anoniem) om de leerlijn Spraak-/Taalontwikkeling uit de KIIJK! registratie.

6.1.4. Doelstelling

Het uiteindelijke doel van VVE is, dat peuters zonder of met een beperkte achterstand naar groep 1 van de basisschool kunnen en dat kleuters uiteindelijk zonder of met een beperkte achterstand naar groep 3 van de basisschool kunnen.

6.2. Het VVE beleid

6.2.1. Visie op het kind en de Pedagogisch Medewerker (PM'er)

Het doel van ons VE beleid is om peuters met een risico op een onderwijsachterstand, vanwege kenmerken in hun omgeving of henzelf, beter voor te bereiden op de basisschool. Binnen de visie van onze opvang, is het aanbod:

- Kindgericht;
- Respectvol;
- Doelgericht.

In hoofdstuk 1 van dit Pedagogisch Beleidsplan staat het volgende vermeld als het gaat om de visie op het kind:

Het team van Stap voor Stap gaat ervan uit dat kinderen de behoefte hebben zich te ontwikkelen, ieder op zijn eigen manier en in zijn eigen tempo, afhankelijk van aanleg en temperament. Om zich optimaal te kunnen ontwikkelen en ontplooiën is een veilige en vertrouwde ruimte nodig. Kinderopvang Stap voor Stap biedt hierbij een uitdagende speel-, leeromgeving die inspeelt op kinderen in ontwikkeling. De eerste aanzet tot ontwikkelen komt vaak uit de kinderen zelf. PM'ers kunnen de kinderen in hun ontwikkeling begeleiden door het kind te stimuleren, te motiveren en te bemoedigen in hun vaardigheden. Praktisch gezien, kunnen we de kinderen nieuwe uitdagingen aanreiken en spelsituaties uitbreiden ter bevordering van de ontwikkeling.

Om deze visie te kunnen waarborgen en uit te dragen, werkt Stap voor Stap met een vast team van gekwalificeerde PM'ers. Om op de hoogte te blijven van de nieuwste ontwikkelingen, worden er regelmatig trainingen gevolgd en momenten ingezet waarbij onderwerpen besproken en eventueel herzien worden. Deze zijn opgenomen in het *Opleidingsbeleidsplan* van Stap voor Stap.

6.2.2. Stimuleren van de ontwikkeling

Omdat juist jonge kinderen in de leeftijd van 0 tot 4 jaar zich sterk ontwikkelen, bieden wij de kinderen de mogelijkheid aan, zich op alle onderdelen van hun ontwikkeling te kunnen ontplooiën:

- De lichamelijke (fysieke opbouw van het lichaam en ontwikkelen van grove en fijne motoriek);
- De sociaal emotionele (ontwikkelen van emoties, het zelfbeeld, temperament, motivatie en de hechting);
- De cognitieve (ontwikkelen van het denken, de creativiteit, de waarneming en fantasie);
- De spraak- en taalontwikkeling (ontwikkelen van taal en alle vormen van communicatie).

Daarnaast zijn er 3 psychologische basisbehoeften die nodig zijn om de ontwikkeling en motivatie te stimuleren en waarborgen:

- Relatie: 'anderen waarderen mij en willen met mij omgaan...'
- Autonomie: 'ik kan het zelf, hoewel niet altijd alleen...'
- Competentie: 'ik geloof en heb plezier in mijn eigen kunnen...'

6.2.3. Volgen van de ontwikkeling en handelingswijzen

PM'ers volgen de ontwikkeling van de kinderen middels het registratie-en observatiesysteem KIIK!. Wat dit inhoudt en hoe daarmee gewerkt wordt, staat uitgebreid omschreven in paragraaf 6.3.3.

Wanneer PM'ers tijdens observaties op de groep of tijdens registraties merken dat er een stagnatie in de ontwikkeling optreedt, is het de taak van de medewerker om hun handelingswijzen daar op aan te passen en dit met ouders bespreekbaar te maken. In overleg met ouders wordt er gedacht over eventuele vervolgstappen, indien nodig met externe instanties. Stap voor Stap heeft hierin een adviserende rol, en mag geen verwijzingen doen. Wel heeft Stap voor Stap nauwe contacten met het Consultatiebureau. De arts en verpleegkundigen zijn deskundig en gericht opgeleid en hebben een uitgebreider netwerk waaruit zij kunnen putten en daarom een welkome aanvulling voor onze Kinderopvang.

Als het gaat om VE geïndiceerde kinderen, zijn deze vervolgstappen al gezet. Het is dan duidelijk dat er een stagnatie is ontstaan met name bij de Spraak-Taalontwikkeling. Alleen stimuleren, bemoedigen en motiveren is dan niet altijd toereikend. Er wordt dan specifiek gekeken naar de individuele behoefte van het kind. De medewerkers bekijken het volgende:

- Zijn de basisbehoeften van het kind voldoende aanwezig?

- In welke mate is het kind betrokken en heeft de ouderbetrokkenheid nog een stimulans nodig? En wat past bij deze specifieke situatie?
- Sluit het thema aan bij de interesses van het kind?
- Wat is de spelbehoefte van het kind ? (bv. spelend leren, bewegend leren, groepsgewijs, individueel)
- Is het kind visueel of auditief ingesteld (of beiden)?

De PM'er gebruikt hierbij de volgende handvatten, welke ontleend zijn aan het Uk & Puk programma (welke uitgebreid aan bod komt in paragraaf 6.3.1):

- Inzet 3 'V's': Verkennen-Verbinden-Verrijken.
- De doelen die beschreven worden in de themakaternen van Uk & Puk en de observatiemomenten binnen KIIJK!.
- Inzet cirkel van 'de naaste ontwikkeling'.
- Extra aandacht voor kansen grijpen en kansen creëren.

6.2.4.VE ruimte

De VE-groep is per februari 2021 opgestart in de ruimte van de Peuteropvang op Basisschool Op Weg in Vorstenbosch en biedt plaats aan maximaal 16 kinderen. Er wordt gewerkt met een gemengde groep. Dit houdt in dat 'reguliere peuters' (zonder indicatie) en 'doelgroep peuters' (met indicatie) gezamenlijk in de groep worden opgevangen en samen spelen en activiteiten doen. We kunnen dus eigenlijk spreken van een Peutergroep met daarbinnen een VE-groep.

6.2.5.Minimaal in te zetten uren

Om te kunnen voldoen aan een kwalitatief goed VE aanbod, moet een geïndiceerde peuter ten minste 16 uur per week de opvang bezoeken en aan het VE programma meedoen (schoolvakanties zijn hiervan vrijgesteld). Zoals bij paragraaf 1.3 is aangegeven, is dit criterium vastgelegd door de gemeente.

Om te voldoen aan 16 uur aanbod, heeft Stap voor Stap gekozen voor de opzet: 4 ochtenden per week, van elk 4 uur aanbod. De belangrijkste factoren die passen bij de huidige pedagogische visie, zijn;

- De ochtend leent zich beter voor een gestructureerd aanbod, omdat kinderen dan een hogere concentratie/motivatie/interesse/betrokkenheid hebben;
- Afstemming op de subsidiëring van de Gemeente Bernheze;
- Praktisch i.v.m. huisvesting;
- Mogelijkheden m.b.t. het inzetten van personeel.

De VE-groep is geopend op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag van 8.30-12.30 uur.

6.2.6.Beleid t.a.v. mogelijke wachtlijst

Na aanmelding van een kind kan het zijn dat er direct een kindplaats vrij is, maar het kan ook voorkomen dat er een wachtplaats is. We streven ernaar om de wachttijd niet langer te laten duren dan 2 maanden. Kinderopvang Stap voor Stap neemt de verantwoordelijkheid tot inzetverplichting m.b.t. plaatsing van het kind binnen deze periode. Mocht dit niet haalbaar zijn, zal de Kinderopvang ouders en kind doorverwijzen naar een andere locatie. De periode van plaatsing binnen 2 maanden is een richtlijn die binnen de gemeente Bernheze is opgesteld. Hieraan zijn geen consequenties te verbinden.

6.2.7. Inzet personeel

Als de Gemeente een VVE licentie afgeeft, dienen de PM'ers die de doelgroep- kinderen begeleiden, geschoold zijn.

Elke 3 jaar dient een herhaling scholing gevolgd te worden om de geldigheid van het certificaat te behouden. Dit onderdeel is opgenomen in het *Opleidingsbeleidsplan* van Kinderopvang Stap voor Stap. Ook worden er jaarlijks meerdere momenten ingepland om diverse onderwerpen (bv. ouderbetrokkenheid, ontwikkelingsstimulering, hoe volg je de ontwikkelingen, overdracht naar de basisschool) te bespreken en te actualiseren.

Per 1 januari 2022 wordt de inzet van een Pedagogisch Beleidsmedewerker op een VE-groep verplicht. De norm voor die inzet, is 10 uur per doelgroep peuter op jaarbasis. In paragraaf 9.3 staat omschreven dat Stap voor Stap hier reeds aan kan voldoen.

6.3. Uitvoering in de praktijk

6.3.1. Werken met thema's

Bij Kinderopvang Stap voor Stap is gekozen om te werken met het VVE- programma van Uk & Puk. Het programma bestaat uit 10 thema's met afwisselende activiteiten die aansluiten bij de directe belevingswereld van de kinderen. Aan elke activiteit is een doel gekoppeld, zodat er een doorgaande lijn ontstaat in de ontwikkeling van de kinderen. Dit zijn doelen op het gebied van spraak- en taalontwikkeling, sociaal-emotionele ontwikkeling, motorische en zintuiglijke ontwikkeling en rekenprikkels om de ontluikende rekenvaardigheid te stimuleren.

Elk thema omvat een periode van ten minste 6 weken. Na een thema is er een 'stopweek', waarna een nieuw thema wordt geïntroduceerd. De thema's waarmee wordt gewerkt, kunnen gedurende 2 jaar in willekeurige volgorde worden uitgevoerd. Dit zijn;

Thema	Onderwerp
Hatsjoe!	Dit thema gaat over ziek zijn, voor elkaar zorgen, naar de dokter gaan en weer gezond worden.
Regen	Dit thema gaat over het weer, met name regen, de eigenschappen van regen en regenkleding.
Dit ben ik!	Dit thema gaat over het lichaam, met name het gezicht, en de zintuigen (ruiken, proeven, horen, zien).
Reuzen en kabouters	Dit thema gaat over de begrippen groot en klein.

Welkom Puk!	Dit thema gaat over de dagelijkse gang van zaken op de opvang. De groep, de ruimte, de inrichting en dagelijkse activiteiten (bv. opruimen, toiletbezoek) komen aan de orde.
Knuffels	Dit thema gaat over knuffels, sfeerlicht en sfeermuziek, voelen aan verschillende materialen en het slaapritueel.
Ik en mijn familie	Dit thema gaat over familie en wie daar allemaal bij hoort. Het gaat over baby's, opa en oma, en kinderen kijken naar foto's.
Oef, wat warm!	Dit thema gaat over warme en koude dingen, zomer- en winterkleding en eigenschappen van water.
Eet smakelijk!	Dit thema gaat over eten, hoe je het klaarmaakt, ruiken en proeven, tafel dekken en afruimen.
Wat heb jij aan vandaag?	Dit thema gaat over kleding, wat ze zelf dragen, welke kledingstukken, schoenen en accessoires er zijn.

Elk themakatern heeft een vaste opbouw, waardoor het voor PM'ers overzichtelijk en praktisch is om een thema voor te bereiden, uit te werken en uit te voeren.

De thema-activiteiten worden in principe met alle kinderen gedaan, zodat kinderen van en met elkaar kunnen leren. Voor de doelgroep peuters is er extra aandacht in de vorm van individuele activiteiten, het werken in kleine groepjes of preteaching. Dit houdt in dat nog vóór de groepsactiviteit plaatsvindt, het kind alvast kennis kan maken met het onderwerp/de activiteit, de kernwoorden, zodat ze alvast voorbereid zijn als de groepsactiviteit plaatsvindt. Ouderbetrokkenheid kan hier ook een belangrijke rol in spelen, dit wordt nader uitgelegd in paragraaf 6.3.4.

6.3.2.De ruimte en activiteiten

De ruimte

Spel is voor het kind de manier bij uitstek van ontdekken, ervaren en onderzoeken. Daarom neemt spel binnen de opvang een belangrijke plaats in. Al spelend ontwikkelt het kind zich en maakt contact met zijn omgeving. De omgeving heeft invloed op het gedrag en de ontwikkeling van kinderen. Met de inrichting en aankleding van de ruimte willen we ervoor zorgen dat:

- het kind zich veilig en vertrouwd voelt;
- er rust, overzicht en structuur is;
- het kind veel zelf kan doen;

- het kind voldoende aanbod en keuze heeft in speelplekken, spelaanbod en spelvormen.

Om hierin te kunnen voorzien, is de ruimte open en overzichtelijk, staan materialen op kind-hoogte, wordt er gezorgd voor diversiteit in het aanbod en zorgen we ervoor dat ruimte gezelligheid uitstraalt. De ruimte is ingedeeld in verschillende speelhoeken, die hun vaste plek hebben. Zo kennen de kinderen snel hun weg in de ruimte, waardoor het vertrouwen en de veiligheid sneller ervaren wordt. Enkele van deze hoeken zijn:

- de bouwhoek i.c.m. auto's en poppetjes: in deze hoek zijn verschillende constructiematerialen aanwezig zoals houten blokken en treinrails, Duplo, Lego en Nopper. Kinderen worden uitgenodigd om diverse materialen met elkaar te combineren. Door te bouwen ontwikkelen kinderen hun ruimtelijk inzicht en oefenen hun motoriek.
- het schilderbord: hier kunnen kinderen op groot vlak hun creativiteit ontplooiën met verf, kwasten of vingerverf.
- de zandtafel: jonge kinderen houden van manipulerend spel. Ze handelen graag, waarbij de motoriek wordt geoefend en ze contact leggen met anderen en daarbij taal gebruiken. Dit kan bij uitstek met zand, maar spelen met water, maïs of piepschuim behoort ook tot de mogelijkheden.
- de huishoek: deze is ingericht als 'huiskamer', waar kinderen de werkelijkheid kunnen naspelen in rollenspel. Er is een keuken met benodigdheden, poppen met kleding, bedjes, wandelwagen en maxi cosi, er hangen verkleedkleden en ook telefoons, strijkijzer, een dokterskoffer en de gereedschapskist zijn een waardevolle aanvulling om fantasiespel uit te lokken.
- het winkeltje: hierin staan verpakkingen, liggen tassen, er zijn munten, een telefoon en een toetsenbord. Het winkeltje kan in een rollenspel een verlengstuk zijn van de huishoek waarbij interactie en sociale vaardigheden geoefend worden.
- de thematafel: deze wordt ingericht met materialen die het thema aanvullen. Hierbij kan gedacht worden aan een grote praatplaat, boeken, een rek met kleding (bij bv. het thema 'wat heb jij aan vandaag?'), woordkaartjes en natuurlijk de pop Puk met zijn bed, knuffeltje en rugzak.

De activiteiten

Tijdens een ochtend op de opvang vinden er tal van activiteiten plaats. De PM'ers begeleiden het kind hierbij middels doelgerichte en voorbereide activiteiten binnen het aangeboden thema. De doelen die in elk thema vermeld staan, zijn gericht op kinderen die op 4 jarige leeftijd doorgaan van voorschool (Kinderopvang) naar vroegschool (Basisschool groep 1 & 2) en zijn ontleend aan de SLO doelen. Deze zijn ontwikkeld op het gebied van 'Nederlandse Taal', 'Rekenen & Wiskunde' en 'Oriëntatie op jezelf en de wereld'.

Een andere manier om aan deze doelen te werken, is het inzetten van ontwikkelingsmaterialen, zoals bv. puzzels, lotto, kralenplank, domino's, gezelschapsspelletjes en blokken. Om de totale ontwikkeling van het kind te stimuleren, wordt aandacht gegeven aan de onderstaande ontwikkelingsgebieden:

- a. Zelfredzaamheid en zelfstandigheid, door bv.
 - zelfstandig eten en drinken;

- zelf aan- en uitkleden;
 - op het potje/de wc plassen.
- b. Spraak-taalontwikkeling, door bv.
- boekjes (voor-) lezen, liedjes zingen;
 - rollenspel in bv. het winkeltje of de huishoek;
 - het spelen van een spelletje;
 - kringgesprek.
- c. Motorische en creatieve ontwikkeling, door bv.
- bouwen met constructiemateriaal;
 - spel in de zandtafel/watertafel/thematafel;
 - buiten spelen, lopen, springen, rennen, klimmen, fietsen;
 - tekenen, kleuren, kleien, knutselen, verven.
- d. Sociaal emotionele ontwikkeling (omgaan met zichzelf en anderen), door bv.
- wachten op elkaar;
 - naar elkaar luisteren;
 - samen opruimen;
 - samen delen.
- e. Cognitieve ontwikkeling en gecijferdheid door bv.
- puzzelen;
 - het spelen van een gezelschapsspel;
 - sorteren (op kleur/grootte/vorm);
 - benoemen van lichaamsdelen;
 - rekenprikkels in de vorm van telspelletjes, versjes, het benoemen van begrippen, tegenstellingen, vormen, maten, hoeveelheden en voorzetsels;
 - dag van de week, dagritme, seizoenen en de wereld om je heen.

Naast voorbereide, doelgerichte activiteiten, is er ook ruimte voor vrij spel waarbij het kind eigen keuzes mag en kan maken. Kinderopvang Stap voor Stap hecht er veel waarde aan als kinderen gestimuleerd worden om hun eigen keuzes te maken. De belangrijkste voordelen van keuzevrijheid zijn:

- Kinderen ontwikkelen zelfvertrouwen: Het maken van eigen keuzes kan een enorme boost in het zelfvertrouwen geven bij een kind. Als het kind een keuze maakt die goed uitpakt, is de beste bevestiging voor het kind dat het op het goede spoor zit.
- De creativiteit wordt gevoed: Zolang volwassenen alle beslissingen voor kinderen blijven maken, krijgt het kind geen kans om creatief en abstract na te denken. Het kindbrein is overwegend creatief, terwijl dat van een volwassene heel rigide en logisch kan zijn. Door kinderen eigen keuzes te laten maken, wordt het kind gestimuleerd om creatief na te denken over de opties en gevolgen.
- Kinderen leren omgaan met verantwoordelijkheid: Als kinderen een keuze krijgen, krijgen ze een klein stukje verantwoordelijkheid over hun eigen leven. Door ze niet alleen goed uit te leggen wat de keuzes zijn, maar ook de gevolgen ervan, zullen kinderen steeds beter omgaan met het concept 'oorzaak-gevolg.'
- Kinderen ontwikkelen hun probleemoplossende vermogen: Als kinderen eigen keuzes maken, worden ze niet alleen getraind in het afwegen van verschillende mogelijkheden, maar ook in het nadenken over de gevolgen. Niet alle kinderen zullen altijd de juiste keuze maken, wat leidt tot onwenselijke situaties. Ook deze

zijn leerzaam voor kinderen. Het leert ze een huidig probleem op te lossen, maar ook om in de toekomst een andere keuze te maken.

Het aanbieden van structuur en dagritme

Naast de uitgebreide mogelijkheden van activiteiten, zorgen de PM'ers voor een vaste en herkenbare dagindeling. Een vertrouwd dagritme geeft houvast aan kinderen en medewerkers. Doordat kinderen weten wat er komen gaat, wordt een emotioneel veilige en rustige omgeving gecreëerd. Daarnaast bevat een goed dagritme een diversiteit aan onderdelen die kinderen nodig hebben voor hun fysieke en mentale gezondheid en ontwikkeling.

- Op de opvang wordt hierbij gebruik gemaakt van dagritmekaarten. De afbeeldingen worden met de kinderen bekeken en besproken. Dit is een terugkerend proces wat ingezet wordt voor, tijdens of na een activiteit.
- De PM'ers zetten materialen voor de volgende activiteit alvast klaar, zodat de overgang rustig en soepel verloopt.
- Het dagritme is ruim (en flexibel) gepland, waardoor kinderen niet worden opgejaagd en ruimte krijgen om hun spel "af te maken".
- Er is een balans tussen rustige en actieve momenten, zowel binnen als buiten.

6.3.3.Observatie en overdracht

Als een kind naar de opvang komt, vinden er gedurende de ochtend veel verschillende activiteiten en spelmomenten plaats. Deze worden door de PM'ers op meerdere momenten geobserveerd. Met observeren bedoelen we het doelgericht noteren van de verrichtingen van het jonge kind. In de eerste instantie worden er dagelijks notities gemaakt in een schrift. Daarnaast worden deze notities ten minste elke maand omgezet naar digitale aantekeningen. Hierbij maken wij gebruik van het observatie- en registratiesysteem KIIJK! Door deze aantekeningen in dit systeem te verwerken, wordt een doorgaande lijn zichtbaar en kan een eventuele ontwikkelingsachterstand of voorsprong opgemerkt worden. De observatiegegevens kunnen dan leiden tot conclusies voor het eigen handelen van de PM'er en daarbij het aanbod opnieuw afstemmen op de behoeften van het kind.

Binnen het observatie- en registratiesysteem KIIJK! wordt een onderscheidt gemaakt in diverse ontwikkelingslijnen. Bij Stap voor Stap hebben we ervoor gekozen om observaties aangaande de onderstaande lijnen te registreren en te verwerken in een eindrapportage:

Baby/dreumes 0-2 jaar	Dreumes/peuter 2-4 jaar
basiskenmerken 0-2 jaar	basiskenmerken 2-4 jaar
betrokkenheid	betrokkenheid
omgaan met zichzelf (hier kun je evt. ook iets benoemen over logisch denken/cognitieve ontwikkeling)	omgaan met zichzelf (evt. aan te vullen met cognitieve ontwikkeling)
relatie met anderen	relatie met anderen (kinderen/PM'ers)
spraak-taalontwikkeling	spelontwikkeling (evt. aan te vullen met logisch denken/auditieve en visuele waarneming)
kleine motoriek	zelfredzaamheid/taakgerichtheid
grote motoriek	spraak-taalontwikkeling (evt. aan te vullen met geletterdheid)
	gecijferdheid
	grote motoriek
	kleine motoriek (evt. aan te vullen met tekenontwikkeling)

Indien er n.a.v. observaties opvallendheden worden opgemerkt, neemt de vaste PM'er (mentor) contact op met de ouders. Door een goede afstemming over en weer, zijn de medewerkers in staat om de kinderen tijdens hun verblijf op het dagverblijf beter te begrijpen en te begeleiden. Andersom krijgen ouders via de PM'ers een beeld van wat hun kind beleeft tijdens hun afwezigheid en hoe hun kind zich in een andere omgeving gedraagt en ontwikkelt. Tijdens het gesprek wordt gezamenlijk gesproken over het kind. Eventueel worden er afspraken gemaakt, worden er handelingsadviezen gedeeld of een doorverwijzing naar een externe instantie aangeraden.

Voor een kind dat het VE-aanbod volgt, wordt er elke 3 maanden een voortgangsgesprek gepland tussen mentor en ouders. Hierbij wordt onderling afgestemd hoe de ontwikkeling verloopt op de opvang en in de thuissituatie. Hierbij wordt besproken of er een stijgende lijn zichtbaar is, welke ontwikkelingsgebieden nog aandacht behoeven, of het aanbod aangepast moet worden en of ouders nog handreikingen nodig hebben.

Voor elk kind geldt, dat ouders worden uitgenodigd voor een 10-minutengesprek, rondom de 3^e verjaardag van het kind. De PM'er gebruikt de aantekeningen in KIIJK! als leidraad in het gesprek, de ouders krijgen hierbij het formulier van de 'Kijklijn' niet mee naar huis.

Een paar maanden voor de 4^e verjaardag van het kind, vindt er een afsluitend gesprek met de ouders plaats. Hierbij krijgen zij de 'Kijklijn' wel mee naar huis en geven ouders eventueel toestemming voor de overdracht naar school. Na toestemming neemt de mentor contact op met de leerkracht/onderbouwcoördinator van school om een afspraak te maken voor een overdrachtsgesprek. Tijdens dit overdrachtsgesprek vindt er informatie-uitwisseling plaats over de ontwikkeling van het kind. Tevens wordt de

'Kijklijn' digitaal overgedragen. Kinderopvang Stap voor Stap vindt een goede overdracht naar de Basisschool erg belangrijk. Hierbij wordt de doorgaande lijn tussen opvang en school bevorderd, worden kinderen en ouders meegenomen in het overgangproces en leerkrachten krijgen inzichten in de ontwikkeling van het kind.

Een warme overdracht heeft dus niet alleen een positief effect op het kind, maar ook ouders, school en PM'ers profiteren ervan mee.

6.3.4. Ouderbetrokkenheid/ouderparticipatie

Bij ouderparticipatie gaat het om actieve deelname van ouders aan activiteiten op de opvang. Het kan gaan om informele vormen van ouderparticipatie, zoals het doen van hand- en spandiensten, en om formele vormen, zoals zitting hebben in de oudercommissie.

Ouderbetrokkenheid kan zowel thuis plaatsvinden, als op de opvang. Voorbeelden van ouderbetrokkenheid thuis, zijn stimulerende activiteiten zoals voorlezen, rijmen, het voeren van gesprekjes of het samen spelen van een spel. Ouders laten hun betrokkenheid bij de opvang zien, door naar bv. informatieavonden en oudergesprekken te gaan.

Onderzoek wijst uit dat ouderbetrokkenheid thuis, het meeste effect heeft op de ontwikkeling van kinderen. Hierbij gaat het vooral om hoe en wanneer ouders hun kind ondersteunen en stimuleren in de ontwikkeling. Belangrijk hierbij is de interactie tussen ouders en kind: ouders geven hun kind informatie en uitleg die aansluit bij het ontwikkelingsniveau van het kind. Ze zorgen o.a. voor structuur en dat het kind ruimte heeft om te spelen, dat kinderen regels leren, enz. Ook moeten kinderen de kans krijgen om dingen zelf te ontdekken en uit te proberen. Daarbij hebben ze op de juiste momenten positieve ondersteuning nodig om verder te kunnen.

Het VVE-programma 'Uk & Puk Thuis' stimuleert ouders ook om actief aan de slag te gaan met het Uk & Puk thema wat op dat moment op de opvang wordt aangeboden. Dit geeft ouders extra handvatten om thuis een optimale omgeving te creëren voor de ontwikkeling van hun kind. Dit programma bevat bijvoorbeeld algemene ouderinformatie over Uk & Puk, informatie over de diverse thema's en informatie over de ontwikkelingsfasen van baby's, dreumesen en peuters. Ook zijn er kopieerbladen bij de activiteiten van een thema en met tips voor thuis. Bij de start van elk nieuw thema worden alle ouders hierover geïnformeerd, middels een informatiebrief. Ouders waarvan hun kind het VE-aanbod volgt, krijgen ook extra informatie uit het "Uk & Puk Thuis" programma aangereikt.

Het komt vaak voor dat een kind met een VE indicatie de Nederlandse Taal niet als Moedertaal heeft (NT2). De achtergrond van het kind (in Nederland geboren, naar Nederland verhuisd of naar Nederland gevlucht) hangt nauw samen met de ontwikkeling van het kind. Indien een kind onveilig is opgegroeid, is het niet vreemd als ze het eerste jaar in hun 'nieuwe thuisland' nog weinig spreken. Natuurlijk speelt de leeftijd hierin ook een belangrijke rol.

Bij Stap voor Stap proberen we altijd contact te maken met het kind en de ouders, bij voorkeur in de Nederlands Taal. Mocht de passieve en/of actieve woordenschat van ouders en/of kind niet toereikend zijn, dan wordt bekeken om anders te kunnen communiceren. Dit kan d.m.v. communicatie met gebaren, het aanwijzen en laten zien

van dingen middels voorwerpen en foto's, het aanleren van basis-zinnen of het inzetten van een tolk of gezinsbegeleider.

Als het voorkomt dat kinderen (en ouders) verdergaande communicatieproblemen hebben en dat bv. ook non-verbale communicatie lastig is, wordt er samengewerkt met professionele hulp, zoals bv. de jeugdverpleegkundige van het Consultatiebureau. Dit wordt altijd in overeenstemming met de ouders gedaan.

In de omgang met anderstalige kinderen op de groep, werken we altijd volgens een drietal stappen:

1. emotionele veiligheid en rust creëren als randvoorwaarde;
2. basiscommunicatie mogelijk maken;
3. Nederlandse taal aanleren.

De ontwikkeling van de Thuistaal/Moedertaal is essentieel voor het ontwikkelen van taalgevoel. Het is juist belangrijk dat kinderen binnen het gezin de Thuistaal spreken. Daarnaast is een juist aanbod van de Nederlandse Taal net zo belangrijk, vandaar deze VVE opzet. Voor meer informatie verwijzen we naar de website www.ukpuk.nl

7. Contacten met ouders en pedagogisch medewerkers

Stap voor Stap vindt een open en vertrouwd contact tussen de ouder(s) en de PM'er heel belangrijk. Een goed contact is noodzakelijk om een juiste afstemming mogelijk te maken over alles wat het kind aangaat. Daarbij streven we ernaar de situatie thuis en op de opvang op elkaar af te stemmen.

7.1 Communicatie met ouders

Contact en openheid over de invulling van de opvang naar ouders wordt door Kinderopvang Stap voor Stap gezien als een belangrijke factor voor de kwaliteit van de opvang. Door een goede afstemming over en weer, zijn de medewerkers in staat om de kinderen tijdens de opvang beter te begrijpen en te begeleiden. Andersom krijgen ouders via de PM'ers een beeld van wat hun kind beleeft tijdens hun afwezigheid en hoe hun kind zich in een andere omgeving gedraagt en ontwikkelt.

Stap voor Stap informeert ouders over het te voeren beleid met betrekking tot:

- Verantwoorde kinderopvang.
- Het pedagogisch beleid.
- Het aantal PM'ers in relatie tot het aantal kinderen per leeftijdscategorie (BKR).
- De groepsgrootte.
- De opleidingseisen van de PM'ers.
- Het te voeren beleid inzake veiligheid en gezondheid, waaronder de risico-inventarisatie.

Daarnaast zijn alle beleidsplannen en protocollen inzichtelijk en bieden ouders een correct beeld van de praktijk. Tevens staat het inspectierapport gepubliceerd op de website, waaraan ook informatie ontleend kan worden.

Naast communicatie t.a.v. het beleid, is het van groot belang om een goede gesprekspartner te zijn wat betreft het kind. Ieder kind heeft zijn eigen identiteit, ontwikkelingslijn en mogelijkheden. De PM'ers

streven ernaar om hun benaderingswijze daarop aan te passen. Een open en betrokken samenwerking met ouders, kind en PM'er is hierbij de basis voor een warme en opbouwende relatie met elkaar en biedt ondersteuning aan een veilige speel- en leefomgeving van alle betrokkenen. Binnen Kinderopvang Stap voor Stap zijn er diverse vormen waarbij gesproken wordt over het kind. Dit zijn;

- PM'er-PM'er: op de werkvloer en tijdens kindbespreking in de vergadering.
- PM'er-ouders / ouders-PM'ers: overdracht tijdens breng- en haalmomenten mondeling.
- PM'er-ouders: wen-/evaluatie gesprek.
- PM'er-ouders: voor de 0- jarigen middels het overdrachtschriftje.
- PM'er-ouders: n.a.v. bijzonderheden of nieuwsbrieven/berichten (Bitcare).
- PM'er-ouders: tijdens jaarlijkse en tussentijdse oudergesprekken.
- PM'er-school: warme overdracht 4 jarigen (na toestemming van ouders) en evt. terugkoppeling van school naar PM'er.
- PM'er-consultatiebureau: n.a.v. bijzonderheden in de ontwikkeling (na toestemming van ouders).

Om over het kind te kunnen praten, moet er eerst informatie over het kind zijn. Deze wordt verkregen door op verschillende momenten en tijdens diverse activiteiten te kijken naar het kind. Bij Stap voor Stap worden kinderen dagelijks gepland en ongepland geobserveerd. Observaties die in het belang zijn om de ontwikkeling van het kind te kunnen volgen, worden verwerkt middels aantekeningen in het observatie- en registratiesysteem KIJK!

- * Voor kinderen tot 1 jaar worden de aantekeningen verwerkt in een observatielijst. Deze krijgen ouders mee naar huis en mogen die houden. N.a.v. deze bevindingen worden ouders door de mentor van hun kind uitgenodigd om op 10-minutengesprek te komen.
- * Observaties van kinderen vanaf 1 jaar worden door de PM'ers verwerkt in het observatie-en registratiesysteem KIJK! Rond de verjaardag van het kind worden ouders door de mentor uitgenodigd om op 10-minutengesprek te komen. De PM'er gebruikt de aantekeningen als leidraad in het gesprek, de ouders krijgen hierbij geen formulier mee naar huis.
- * Een paar maanden voor de 4e verjaardag van het kind, vindt er een afsluitend gesprek met de ouders plaats. Hierbij krijgen zij de "Kijklijn" wel mee naar huis en geven eventueel toestemming voor de overdracht naar school.

Naast het praten óver kinderen, is het natuurlijk van groot belang om ook méé de kinderen te praten. Zo groeit hun gevoel van eigenwaarde en wordt tegelijkertijd de taalontwikkeling ondersteund. Het is belangrijk dat kinderen leren praten over twijfels, gebeurtenissen en angsten, want het kunnen delen van deze gevoelens zorgt ervoor dat het kind zich niet alleen voelt. Het kind leert zo ook om gevoelens te uiten op een manier die door de omgeving wordt aanvaard. Hierdoor zal het kind een positief zelfbeeld ontwikkelen en leert het respect te hebben voor de eigen gevoelens en die van de ander.

7.2 Vormen van overleg

Om kwaliteit te waarborgen, om praktische zaken af te stemmen en om open communicatie te stimuleren, vinden er op diverse momenten overlegvormen plaats:

Oudergesprekken

1x per jaar vinden 10 minuten gesprekken plaats. Ouders worden hiervoor uitgenodigd. Individuele tussentijdse oudergesprekken zijn altijd mogelijk op verzoek van de ouder(s) of als de PM'er dat nodig acht.

Teamvergadering

Om de zes weken vindt er een teamvergadering plaats. In een teamvergadering komen praktische, inhoudelijke en organisatorische zaken aan de orde die de gehele kinderopvang aangaan. Op de agenda is structureel ruimte voor de volgende onderwerpen:

-Het bespreken van de notulen van de voorgaande vergadering en evalueren of actiepunten ('plan van aanpak') zijn uitgezet.

-Mededelingen en rondvraag.

-Kindbespreking n.a.v. observaties, vraagstukken of aandachtspunten in de ontwikkeling. -Een deel van het pedagogisch beleid wordt doorgenomen, zodat iedere medewerker zich bewust blijft van zijn handelen en evt. wijzigingen ook direct kunnen worden aangepast, zodat het pedagogisch beleid ook up to date blijft.

-Het bespreken van protocollen.

Daarnaast wordt de agenda aangevuld met zaken die op dat moment aan de orde zijn. Teamvergaderingen vinden plaats in de avonden. Bij deze vergaderingen zijn alle PM'ers aanwezig, evenals de invalkrachten en de stagiaires.

Thema-overleg

Het nieuwe Puk-thema wordt uitgewerkt door ten minste 2 PM'ers. In dit overleg worden taken verdeeld, een planning gemaakt en activiteiten uitgewerkt. De PM'ers werken hier om de beurt aan mee, zodat iedereen betrokken blijft bij dit proces.

Klein werkoverleg

Dit niet structurele overleg vindt plaats tussen PM'ers die bv. gezamenlijk op de babygroep werken. Hierbij gaat het vooral over de samenwerking op de groep en de groepsdynamiek. Er worden bv. opnieuw afspraken gemaakt over hygiëne en veiligheid, over de aankleding van de ruimte, de taken van de PM'ers en overdracht naar ouders. Een klein werkoverleg is ook bestemd voor PM'ers die een grotere zorgvraag hebben over een kind, of een hulpvraag met spoed, waarbij de bv. de pedagogisch coach ingeschakeld wordt.

Overleg met de basisschool

Basischool Op Weg is een sociale partner van Kinderopvang Stap voor Stap. Wij vinden het belangrijk dat ouders en kinderen zorgvuldig worden meegenomen in het overgangproces en dat er verbinding ontstaat tussen onze opvang en de school.

De overlegmomenten met de basisschool zijn verschillend van inhoud:

-gesprekken tussen de eigenaar van Stap voor Stap en de directie van de school over praktische zaken;

-gesprekken tussen de PM'er en de leerkracht over afstemming van activiteiten, liedjes, gewoontes en gebruiken;

-gesprekken tussen de coach van Stap voor Stap en de intern begeleider van school over zorgvragen bij kinderen;

-gesprekken tussen de PM'er van Stap voor Stap en de onderbouwcoördinator om kinderen die 4 jaar worden 'warm over te dragen' van opvang naar basisschool.

Oudercommissie vergadering

Vier keer per jaar vindt er een oudercommissie vergadering plaats. Deze wordt bijgewoond door de betrokken ouders en de eigenaar op uitnodiging van de ouders. Over de inhoud hiervan, staat in onderstaand punt 7.3 meer beschreven.

7.3 Oudercommissie

In het kader van de wet kinderopvang moet iedere Kinderopvangorganisatie een oudercommissie hebben. De oudercommissie heeft een eigen reglement. Voor meer informatie of interesse in aanmelding, kan contact opgenomen worden met (oudercommissie@kinderopvangstapvoorstap.nl)

De oudercommissie stelt zich ten doel:

- De belangen van kinderen en ouders zo goed mogelijk te behartigen en de ouders te vertegenwoordigen.
- De verantwoordelijkheid van de ouders voor de opvoeding van de eigen kinderen te realiseren door invloed uit te oefenen op het beleid van het kinderdagverblijf binnen de door het kinderdagverblijf gestelde randvoorwaarden.
- De communicatie te bevorderen tussen de ouders en de PM'ers van de opvang en tussen de ouders onderling.

In de wet kinderopvang is vastgelegd dat ouders op een aantal onderdelen van het beleid binnen het kinderdagverblijf (verzwaard) adviesrecht hebben:

- Wijze van uitvoering van kwaliteitsbeleid.
- Voedingsaangelegenheden en beleid op het gebied van opvoeding, veiligheid of gezondheid.
- Openingstijden.
- Beleid m.b.t. spel en ontwikkelingsactiviteiten.
- Regeling inzake behandeling klachten.
- Wijziging van uurtarief kinderopvang.

8. Inzet van pedagogisch medewerkers

PM'ers die bij Kinderopvang Stap voor Stap werken, hebben een verantwoordelijke en veelzijdige taak. Zij dienen te beschikken over kennis op het gebied van het verzorgen, begeleiden en stimuleren van jonge kinderen, op elk terrein van hun ontwikkeling. Verder dienen zij in staat te zijn een huiselijke, veilige en vertrouwde sfeer te scheppen voor de groep als totaal en voor alle groepsleden afzonderlijk. Tevens zorgen PM'er voor de juiste combinatie van professionele afstand en betrokkenheid ten opzichte van kind en ouders. Ze houden vertrouwelijke informatie voor zichzelf en zijn zich bewust van hun geheimhoudingsplicht.

Een PM'er houdt zich bezig met de volgende taakgebieden:

- Het verzorgen, begeleiden en opvangen van de kinderen.
- Contacten onderhouden met de ouder(s), zowel schriftelijk als mondeling.
- Mede vorm geven aan het te voeren beleid, evenals de uitvoering daarvan.
- Ondersteunende activiteiten.

8.1 Vast personeel

Het team bestaat momenteel uit 10 gediplomeerd medewerkers, die zowel fulltime (max. 36 uur) als parttime werken.

Op de groep wordt gewerkt met zoveel mogelijk vaste PM'ers, zodat een kind gewend kan raken aan die persoon.

Kinderopvang Stap voor Stap streeft ernaar zo min mogelijk gebruik te maken van uitzendkrachten, omdat vertrouwde en bekende medewerkers gericht aandacht kunnen geven aan o.a. veiligheid, geborgenheid en hygiëne. Een belangrijk aspect is ook dat vaste gezichten eerder vroegtijdig problemen of achterstanden kunnen onderkennen en probleemgerichte begeleiding kunnen bieden, mocht dit aan de orde zijn.

De PM'ers die werkzaam zijn bij Stap voor Stap, zijn in het bezit van één van de volgende diploma's:

- Sociaal Pedagogisch Werker 3 of 4 (SPW-3 / SPW-4)
- Pedagogisch Werker 3 of 4 (PW-3 / PW-4)
- Diploma Leidster kindercentra van de OVBD
- Onderwijsassistent
- HBO met pedagogische achtergrond
- HBO Coaching en Beleid
- Gespecialiseerd Pedagogisch Medewerker 4 (GPW-4)

Stap voor Stap werkt regelmatig aan de realisering om het handelen van PM'ers nog verder te versterken door scholingen en cursussen aan te bieden en door het coachingsaanbod op de werkvloer. Meer informatie hierover staat uitgewerkt in het *Opleidingsbeleidsplan*.

8.2 Oproepkrachten

Oproepkrachten kunnen worden ingezet bij ziekte of vakantie van de vaste PM'ers. De bovenstaande opleidingseisen gelden ook voor de oproepkrachten. Zij dragen dezelfde verantwoordelijkheid als de vaste PM'ers. Na een inwerkperiode moeten oproepkrachten daarom in staat zijn zelfstandig een groep te leiden.

8.3 Stagiaires

Naast de PM'ers kan het team mede bestaan uit pedagogisch medewerkers in opleiding en/of stagiaires. Stagiaires kunnen afkomstig zijn van diverse middelbare beroepsopleidingen. Elke stagiaire heeft één of meerdere vaste PM'ers als begeleider. Stagiaires voeren allerlei opdrachten uit met de kinderen, zowel individueel als in groepsverband. In eerste instantie gaat dit onder begeleiding en supervisie van de PM'er, later ook zelfstandig. Deze opdrachten kunnen variëren van het doen van verzorgende/begeleidende activiteiten, rapporteren en observeren. De praktijkbegeleider van de opleiding bewaakt het totale opleidingsplan en onderhoudt contact met diverse beroepsopleidingen en begeleidt de PM'er.

BOL (Beroeps Opleidende Leerweg) stagiaires worden alleen boventallig ingezet. Bij BBL (Beroeps Begeleidende Leerweg) stagiaires is het de bedoeling dat ze 4 dagen werken en 1 dag naar school gaan. Zij krijgen betaald voor hun werk en worden als reguliere PM'er ingezet. Meer informatie is te lezen in het *Stagebeleidsplan*.

Indien een stagiaire als reguliere PM'er wordt ingezet (en dus formatief meetelt voor de BKR), mag maximaal 33% van de personeelsbezetting ingezet worden voor een stagiaire.

8.4 Vertrouwenspersoon

Mochten er zich problemen voordoen van welke aard dan ook, dan kunnen de PM'ers zich wenden tot de vertrouwenspersoon die is aangesteld bij "Stap voor Stap". Dit is Lobke Brooks.

8.5 Vrijwilligers

Tijdens themadagen of feesten kunnen de PM'ers ondersteund worden door "vrijwilligers". Te denken valt aan ouders die meehelpen tijdens bv. een zomerfeest,

senioren die met de kinderen komen knutselen of opa's en oma's die bv. komen voorlezen tijdens de Kinderboekenweek.

Daarnaast wordt de tuin onderhouden door een vaste vrijwilliger en worden er vrijwilligers gevraagd voor klusjes, hand- en spandiensten. Er wordt geprobeerd om dit onderhoudsmoment zo te plannen, dat dagelijkse activiteiten met de kinderen daardoor niet belemmerd worden.

9. Beleid

Goede kinderopvang is van groot belang. Kinderen moeten zich veilig voelen en de ruimte krijgen om zich te ontwikkelen. De Rijksoverheid heeft daarom kwaliteitseisen opgesteld waaraan kinderopvangorganisaties zich moeten houden. Deze eisen zijn onderdeel van de wet Innovatie en Kwaliteit Kinderopvang (IKK).

De eisen die in deze wet zijn vastgelegd, zijn;

- Ontwikkeling staat centraal.
- Voor ieder kind een mentor.
- Aantal PM'ers per kind.
- Vaste medewerkers voor nul-jarigen.
- Coaching door pedagogisch beleidsmedewerker.
- Opleiding en ontwikkeling van PM'ers.
- Veiligheid.
- Controle kwaliteitseisen.

Een aantal van deze eisen zijn al in voorgaande hoofdstukken omschreven. Een aantal eisen worden hieronder nog nader toegelicht.

9.1 Opleiding en ontwikkeling van PM'ers

Alle medewerkers van Stap voor Stap zijn bevoegd om de functie uit te oefenen waarvoor zij in dienst zijn. Er worden regelmatig trainingen gevolgd om te werken aan de eigen persoonlijke ontwikkeling binnen het vak van Pedagogisch Medewerker. Dit zijn bv.

- VVE
- KIJK!
- Meldcode Kindermishandeling
- Oog voor interactie
- Werken met baby's
- Taalniveau 3F

Door het volgen van deze trainingen stelt Stap voor Stap zich ten doel om;

- Vanaf 2021 meer variatie in het aanbod te bieden en daarbij kindgericht te werk te gaan.
- Vanaf 2021 ons te onderscheiden als enige VVE-locatie in de kern.
- Te voldoen aan alle wettelijke verplichte opleidingen en zo up-to-date te blijven binnen de Kinderopvang.

- De pedagogische kwaliteit te vergroten door de inzet van diverse middelen als training en coaching.

9.2 Coaching door pedagogisch beleidsmedewerker

Pedagogisch beleids medewerkers dragen bij aan de kwaliteit van de opvang en hebben twee belangrijke taken. Ze houden zich enerzijds bezig met de ontwikkeling en invoering van het pedagogisch beleid. Anderzijds coachen ze PM'ers bij hun werkzaamheden. Kinderopvangorganisaties kunnen kiezen voor 2 aparte functies, of voor 1 functie waarin de medewerker beide rollen vervult.

Binnen Stap voor Stap is ervoor gekozen om 1 medewerker in te zetten voor beide functies. Binnen Stap voor Stap is Ilse Nooijen aangesteld voor deze functie.

Taak Pedagogisch Coach:

De coachende rol zal op verschillende manieren vorm krijgen. Deze hebben allen het doel om de vaardigheden van de medewerkers te versterken en daarmee de kwaliteit te verhogen.

Intervisie kan plaatsvinden op individueel niveau, binnen een groepje of aan het gehele team. Daarnaast zal er ook coaching plaatsvinden tijdens;

- Meewerkend Coach op de groep.
- Observatie momenten op de groep.
- Teamoverleg.
- Begeleiding van de implementatie VVE en KIIK! registratie.
- Trainingen.

Voor de coachende taken zijn er 10 uur per medewerker op jaarbasis gereserveerd. In de jaarplanning van Stap voor Stap zijn ten minste een drietal coach weken opgenomen, waarbij elke PM'er in gesprek gaat met de coach. Daarnaast kunnen PM'ers ook op eigen verzoek in gesprek gaan met de coach. Verslaglegging en ontwikkelingen worden in samenspraak gedaan met de coach en PM'er.

Het jaarlijkse functioneringsgesprek valt ook binnen het coachingsaanbod. Dit gesprek zal plaatsvinden in het bijzijn van de coach en Gabry, eigenaar van Kinderopvang Stap voor Stap. Dit draagt bij aan een goede relatie tussen coach, eigenaar en medewerker. Tijdens dit gesprek zal gekeken worden naar het functioneren van de PM'er, met als doel om de kwaliteit van de werkzaamheden te verhogen. De volgende competenties zullen bekeken en besproken worden;

- Vakkennis/vaardigheden.
- Organisatie van het werk.
- Inzet, initiatief en verantwoordelijkheidsgevoel.
- Flexibiliteit (werktijden, balans werk/privé).
- Klantgerichtheid (kind en ouders).
- Samenwerking (kind, collega's en ouders).
- Mondelinge/schriftelijke communicatie.
- Wensen t.a.v. loopbaanontwikkeling (POP).
- Arbeidsomstandigheden en werkbelasting.

- Verbeteringsmogelijkheden m.b.t. het functioneren van de medewerker.

Taak Pedagogisch Beleidsmedewerker

Voor deze taak is een urennorm vastgesteld, waaraan de kinderopvang moet voldoen.

Deze urennorm is is volgt:

50 uur per LRK nummer, dus voor Kinderopvang Stap voor Stap geldt:

50 uur KDV + 50 uur BSO + 50 uur POV = 150 uur op jaarbasis.

Bij Stap voor Stap wordt de beleidsmedewerker flexibel ingezet. Grotere beleidsstukken behoeven meerdere uren dan kleine beleidsstukken. De planning op jaarbasis gaat uit van een gemiddelde van 4,5 uur beleidsuren per week, op basis van 52 werkweken. Indien noodzakelijk, kan van deze planning afgeweken worden.

Taken binnen de functie van beleidsmedewerker zijn o.a.

- Vertaling van het pedagogisch en gemeentelijk beleid naar handelingsadviezen aan de PM'ers.
- Schakel tussen medewerkers, ouders en consultatiebureau.
- Coördineren van externe zorg, bv. logopedie.
- Ontwikkelen van pedagogisch partnerschap tussen ouders en kinderopvang.
- Deelname aan overkoepelende netwerken (bv. VVE-netwerk, HDLV-overleg).
- Bewaking m.b.t. de doorgaande lijn naar de basisschool.
- Het actualiseren van beleidsplannen en protocollen.
- Borging van VVE, KIJK! en BITCARE.

9.3 De inzet van de HBO'er op de VE groep

Vanaf 01-01-2022 wordt het voor alle Nederlandse gemeenten verplicht om HBO'ers in te zetten in de voorschoolse educatie (VE).

De norm voor de inzet van pedagogisch beleidsmedewerkers in de VE betreft een minimaal aantal uren per kindcentrum per jaar. Het aantal uren wordt jaarlijks bepaald door het aantal kinderen (tussen de 2,5 en 4 jaar) waaraan op 1 januari van het betreffende jaar VE wordt aangeboden, te vermenigvuldigen met 10 uur.

Een pedagogisch beleidsmedewerker kan functioneren als coach, werkzaam zijn op de groep of bezig zijn met het pedagogisch beleid van de voorschoolse voorziening.

Deze verplichte inzet wordt bij Stap voor Stap al reeds uitgevoerd door Ilse Nooijen. Zoals omschreven bij 8.2 voert zij de taken uit van coach en beleidsmedewerker. Daarnaast is zij inzetbaar op de groep. Voor de periode van januari t/m juli 2020 zal dit structureel op dinsdag- en vrijdagochtend op de Peuteropvang zijn. De overige uren mb.t. de inzet op de groep, worden flexibel ingedeeld binnen de groep van de BSO en het KDV.

In het *Beleidsplan Coaching en Beleid* staat hierover meer informatie.

9.4 Beleidsplannen en protocollen

Binnen de bedrijfsvoering van Stap voor Stap zijn diverse zaken omschreven aangaande veiligheid en gezondheid. Deze plannen dienen als leidraad voor alle medewerkers, waarbij het streven is, om zoveel mogelijk te werken naar de inhoud van het plan.

Naast dit *Pedagogisch Beleidsplan*, zijn bij Stap voor Stap zijn de volgende zaken omschreven:

-Pedagogisch Werkplan, met aandacht voor alle praktische zaken op de werkvloer.

-Beleidsplan Veiligheid en Gezondheid, met aandacht voor;

Leren omgaan met kleine risico's, de voornaamste risico's met grote gevolgen, het 4-ogen principe, veilig slapen, grensoverschrijdend gedrag, de achterwacht en in de bijlage: het plan van aanpak.

-Protocol Gezondheid, met aandacht voor;

Voedselveiligheid, hygiëne, ziekte/ongeval, medicijnverstrekking en schoonmaak.

-Protocol Speel-/leefomgeving buiten, met aandacht voor;

Buiten spelen, veilig in de zon, uitstapjes en kind vermist.

-Protocol Huisregels, met aandacht voor huis- en gedragsregels voor PM'ers, kinderen en ouders.

-Protocol Veiligheid en Betrokkenheid intern, met aandacht voor;

VOG/EHBO/BHV, AVG, gesprekken en observaties (KIJK! en VVE) en de oudercommissie.

(Interne betrokkenheid: alle zaken die vanuit de medewerkers en klanten van Kinderopvang Stap voor Stap zelf worden uitgevoerd).

-Protocol Veiligheid en Betrokkenheid extern, met aandacht voor;

Grensoverschrijdend Gedrag, Meldcode Kindermishandeling en het ontruimingsplan.

(Externe betrokkenheid: alle zaken waarbij andere personen/instanties/middelen worden ingezet om de Kinderopvang hierin te ondersteunen).

-Beleidszaken, met aandacht voor;

VVE, AVG, Algemene Voorwaarden, Stagebeleid, Opleidingsbeleid, Coaching en beleid, Kostenregeling en uren.

Tot slot

We willen de kwaliteit van de opvang waarborgen en het liefst steeds weer verbeteren en verfijnen. Het is echter niet de bedoeling dat datgene wat nu op papier staat, een starre methode wordt. Pedagogische inzichten veranderen en we willen kritisch blijven kijken naar onze omgang met de kinderen. Dit pedagogisch beleidsplan zal dan ook van tijd tot tijd vernieuwd worden.